VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL

Proef ingediend met het oog op het behalen
van de graad van Master of Arts in de Journalistiek

WIENS STEM TELT IN HET DEBAT?

Een onderzoek naar brondiversiteit en publieksbekendheid over dwingende controle in de Vlaamse pers

WHOSE VOICE COUNTS IN THE DEBATE?

A Study of Source Diversity and Public Awareness of Coercive Control in the Flemish Press

BRUNA RODRIGUES BASTOS
0651409
Academiejaar: 2025-2026

Promotor: Joris Boonen

Jury: Sabine Hillen

Aantal woorden: 20537

Letteren & Wijsbegeerte

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL

Proef ingediend met het oog op het behalen
van de graad van Master of Arts in de Journalistiek

WIENS STEM TELT IN HET DEBAT?

Een onderzoek naar brondiversiteit en publieksbekendheid over dwingende controle in de Vlaamse pers

WHOSE VOICE COUNTS IN THE DEBATE?

A Study of Source Diversity and Public Awareness of Coercive Control in the Flemish Press

BRUNA RODRIGUES BASTOS
0651409
Academiejaar: 2025-2026

Promotor: Joris Boonen

Jury: Sabine Hillen

Aantal woorden: 20537
Letteren & Wijsbegeerte

Abstract

This study examines the extent to which coercive control, as a specific form of intimate partner violence, is represented in Flemish popular news media and whether news users are familiar with the concept. Drawing on a quantitative content analysis of *Het Laatste Nieuws* and *Het Nieuwsblad* (2022 and 2025) combined with an online survey (n = 150), the research captures both the supply and reception sides of news coverage. Findings show that the term *coercive control* is virtually absent from both outlets across both years, despite increasing societal and legal attention to gender-based violence following Belgium's 2023 femicide law. While behavioural indicators of coercive control are frequently described, they are rarely explicitly labelled as such. As a result, coverage remains predominantly episodic rather than thematic, obscuring the structural dynamics of intimate partner violence. On the audience side, 84% of respondents report feeling insufficiently informed to recognise signs of coercive control. This points to a structural information gap and a clear mismatch between journalistic practice and the expectations of news users.

Keywords: coercive control, content analysis, epistemic injustice, femicide, Flemish news media, intimate partner violence, news framing, source diversity, voice diversity.

Trefwoorden: dwingende controle, inhoudsanalyse, epistemisch onrecht, femicide, Vlaamse nieuwsmedia, partnergeweld, nieuwsframing, brondiversiteit, stemdiversiteit.

PERSBERICHT - Onbekendheid met 'dwingende controle' zorgt voor informatiekloof bij nieuwsgebruiker – Bruna Rodrigues Bastos (VUB)

Begrip 'dwingende controle' nagenoeg afwezig in Vlaamse populaire pers, ondanks cruciale link met partnergeweld

BRUSSEL – Het concept 'dwingende controle', een van de belangrijkste indicatoren voor escalerend partnergeweld en femicide, is zo goed als onzichtbaar in de Vlaamse populaire nieuwsmedia. Uit een nieuwe masterstudie van Bruna Rodrigues Bastos (Vrije Universiteit Brussel), gebaseerd op een inhoudsanalyse van *Het Laatste Nieuws* en *Het Nieuwsblad* (2022 en 2025) en een survey (n = 150), blijkt dat de term in 2025 in amper 0,1 tot 0,2 procent van de artikelen over partnergeweld expliciet wordt vermeld. Door dit gebrek aan inkadering kampt de nieuwsgebruiker met een grote informatiekloof: maar liefst 84 procent voelt zich onvoldoende geïnformeerd om de signalen te herkennen.

Dwingende controle verwijst naar een systematisch patroon van isolatie, intimidatie en controle waarmee een pleger de autonomie van een slachtoffer ondermijnt. Hoewel deze specifieke gedragskenmerken wel geregeld worden omschreven in de geanalyseerde kranten, worden ze zelden expliciet benoemd. De berichtgeving over partnergeweld blijft hierdoor voornamelijk incidentgedreven (episodisch) in plaats van structureel (thematisch).

De resultaten tonen daarnaast een eenzijdige bronnenstructuur. Journalisten steunen hoofdzakelijk op verklaringen van politie en justitie, terwijl academische experts en hulpverleners nauwelijks aan bod komen. Ook een preventieve verwijzing naar hulplijnen blijft een uitzondering: slechts 14,8 procent van de artikelen over partnergeweld vermeldt de hulplijn 1712.

Wanneer een cruciaal concept structureel ontbreekt in de media, heeft dat ingrijpende gevolgen. Slachtoffers en hun omgeving missen de taal om een potentieel gevaarlijke situatie te benoemen en tijdig alarm te slaan. Dit mechanisme, bekend als epistemisch onrecht, legt een duidelijke mismatch bloot tussen de huidige journalistieke praktijk en de maatschappelijke nood aan informatie over de dynamieken achter partnergeweld.

De studie werd uitgevoerd in het kader van de master Journalistiek aan de VUB.

Contact: Bruna Rodrigues Bastos: +32 493 47 29 93
LinkedIn: https://www.linkedin.com/in/brunabastos1/

VERKLARING VAN AUTHENTICITEIT

De ondertekende verklaring van authenticiteit is een integrale component van het geschreven werk (Bachelorproef of Masterproef) dat wordt ingediend door de student. Met mijn handtekening verklaar ik dat:

- ik de enige auteur ben van het ingesloten geschreven werk[1];
- ik dit werk in eigen woorden heb geschreven;
- ik geen plagiaat heb gepleegd zoals gedefinieerd in artikel 118 van het Onderwijs- en Examenreglement van de VUB; waarbij de meest voorkomende vormen van plagiaat zijn (niet-limitatieve lijst):
    - aard 1: tekst overnemen van andere auteurs, weliswaar met bronvermelding maar zonder gebruik van aanhalingstekens waar het om een letterlijke overname gaat;
    - aard 2: tekstfragmenten overnemen van andere auteurs, al dan niet letterlijk, zonder bronvermelding;
    - aard 3: verwijzen naar primair bronmateriaal waar de tekst en bronvermelding al dan niet letterlijk wordt overgenomen uit niet-vermelde secundaire bronnen;
    - aard 4: tekstfragmenten overnemen van andere auteurs, al dan niet met bronvermelding, met geringe en/of misleidende tekstaanpassingen.
    - aard 5: eigen werk hergebruiken zonder dat te vermelden (zelfplagiaat).
    - aard 6: kernboodschappen of teksten gebruiken gegenereerd door AI-toepassingen zonder vermelding hiervan.
- ik in de tekst en in de referentielijst volledig heb gerefereerd naar alle internetbronnen, gepubliceerde of ongepubliceerde teksten die ik heb gebruikt of waaruit ik heb geciteerd;
- ik duidelijk alle tekst heb aangeduid die letterlijk is geciteerd;
- ik alle methoden, data en procedures waarheidsgetrouw heb gedocumenteerd;

[1] Voor groepswerken zijn de namen van alle auteurs verplicht. Hun handtekeningen staan collectief borg voor de volledige inhoud van het geschreven werk.

- ik geen data heb gemanipuleerd;
- ik alle personen en organisaties heb vermeld die dit werk hebben gefaciliteerd, dus alle ingediende werk ter evaluatie is mijn eigen werk dat zonder hulp werd uitgevoerd tenzij uitdrukkelijk anders vermeld;
- dit werk noch een deel van dit werk werd ingediend aan een andere instelling, universiteit of programma;
- ik op de hoogte ben dat dit werk zal gescreend worden op plagiaat en het misbruik van generatieve AI;
- ik ben me ervan bewust dat ik het gebuik van generatieve AI moet melden in lijn met de relevante richtlijnen hierover;
- ik alle origineel onderzoeksmateriaal onmiddellijk zal indienen op het Decanaat wanneer hierom wordt gevraagd;
- ik op de hoogte ben dat het mijn verantwoordelijkheid is om na te gaan dat ik word opgeroepen voor een hoorzitting en tijdens de periode van hoorzittingen beschikbaar te zijn;
- ik kennis genomen heb van artikel 118 van het Onderwijs- en Examenreglement van de VUB omtrent onregelmatigheden en dat ik op de hoogte ben van de disciplinaire sancties;

Student familienaam, voornaam: Rodrigues Bastos Bruna **Datum:** 23 mei 2026

Handtekening: [redacted]

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL

Toestemmingsformulier openbaarmaking masterproef

Student : Bruna Rodrigues Bastos
Rolnummer : 0657409
Opleiding : Master in de Journalistiek
Academiejaar : 2025-2026

Masterproef
Titel : WIENS STEM TELT IN HET DEBAT?
Een onderzoek naar brondiversiteit en publiekbekendheid over dwingende controle on de Vlaamse pers

Promotor : Joris Boonen

De masterproef waarvoor de student een credit behaalt, en waaromtrent geen 'non disclosure agreement' (NDA of geheimhoudingsovereenkomst) werd opgesteld, kan kosteloos worden opgenomen in de vubis-catalogus van de centrale universiteitsbibliotheek mits expliciete toestemming van de student.

De student kiest in het kader van de mogelijkheid tot kosteloze terbeschikkingstelling van zijn/haar masterproef volgende optie:

- ☒ OPEN ACCESS: wereldwijde toegang tot de full tekst van de masterproef
- ☐ ENKEL VANOP DE CAMPUS: enkel toegang tot de full tekst van de masterproef vanop het VUB-netwerk
- ☐ EMBARGO WAARNA OPEN ACCESS VOLGT: pas wereldwijde toegang tot de full tekst van de masterproef na een opgegeven datum, met name …
- ☐ EMBARGO WAARNA ENKEL TOEGANG VANOP DE CAMPUS VOLGT: enkel vanop de campus toegang tot de full tekst van de masterproef na een opgegeven datum, met name …
- ☐ FULL TEKST NOOIT TOEGANKELIJK: geen toegang tot de full tekst van de masterproef
- ☐ GEEN TOESTEMMING voor terbeschikkingstelling

De promotor bevestigt de kennisname van het voornemen van de student tot terbeschikkingstelling van de masterproef in de vubis-catalogus van de centrale universiteitsbibliotheek.
Datum:
Handtekening promotor:

Dit document wordt opgenomen in de masterproef. De student die het formulier niet voegt aan de masterproef en/of geen keuze heeft aangeduid en/of het formulier niet ondertekend heeft en/of geen kennisgeving aan de promotor heeft gedaan, wordt geacht geen toestemming tot openbaarmaking te verlenen; in dat geval zal de masterproef enkel worden gearchiveerd, maar is deze niet publiek toegankelijk.

Opgesteld te [redacted] op 23 mei 2026

Handtekening student

[redacted]

Inhoud

1 Inleiding 1

1.1 Probleemstelling 1

1.2 Onderzoeksvragen 2

1.3 Relevantie van het onderzoek 3

1.4 Structuur masterproef 5

2 LITERATUURSTUDIE 6

2.1 Dwingende controle 6

2.1.1 Kenmerken van dwingende controle 6

2.1.2 De prevalentie van dwingende controle 7

2.1.3 Van dwingende controle naar femicide 9

2.2 De rol van journalistieke keuzes in de berichtgeving over dwingende controle 9

2.2.1 Nieuwswaarden 9

2.2.2 Framing 10

2.2.3 Diversiteit in stemmen en perspectieven 12

2.2.4 Empirische bevindingen: wie krijgt spreekrecht? 13

3 METHODOLOGISCH KADER 15

3.1 Onderzoeksdesign 15

3.1.1 Aard van het onderzoek 15

3.1.2 Operationalisering van dwingende controle 15

3.1.3 Normatief en analytisch kader 16

3.2 Dataverzamelingsmethoden 16

3.2.1 Inhoudsanalyse 16

3.2.2 Online survey 17

3.3 Onderzoeksmateriaal 19

3.3.1 Selectie van nieuwsmerken en mediumtype 19

3.3.2 Zoekstrategie 19
3.3.3 Gerealiseerde steekproef inhoudsanalyse 20
3.3.4 Gerealiseerde steekproef survey 21
3.4 Data-analyse 24
3.5 Kritische reflectie op het onderzoek 24
4 ANALYSE 26
4.1 Resultaten inhoudsanalyse 26
4.2 Resultaten survey 32
4.3 Discussie 37
5 CONCLUSIE 43
6 AANBEVELINGEN 45
Referenties 50
Regelgeving en reglementering 50
Rechtspraak 50
Wetenschappelijke bronnen 50
Niet-wetenschappelijke bronnen 56
Rapporten en grijze literatuur 56
Websites 58
BIJLAGEN 59
Bijlage 1. Vertaling checklist Weissflog et al. (2025), ... 59
Bijlage 2. Overzicht van het aantal artikelen per begrip, nieuwsmedium en jaar (2022 en/of 2025) 65
Bijlage 3. Mail VRT NWS 66
Bijlage 4 Suggesties voor de Vlaamse media uit de survey 67
Bijlage 5: Toegang tot de datasets 73
Bijlage 6: Generatieve AI 74

Lijst van tabellen en figuren

Tabel 1 Verdeling van de gerealiseerde steekproef naar krant en jaar 20

Tabel 2 Respondentkenmerken: geslacht (n=150) 22

Tabel 3 Begrippen in berichtgeving over geweld binnen intieme partnerrelaties in HLN en Het Nieuwsblad (2022–2025), % 27

Tabel 4 Actoren die spreekrecht krijgen in artikels om duiding te geven aan dwingende controle, naar jaar (2022-2025) 30

Tabel 5 Verwijzing naar hulpinstanties per jaar van publicatie 31

Tabel 6 Mate waarin nieuwsgebruikers actoren geschikt achten om te communiceren over dwingende controle (in %) 36

Figuur 1 Respondentkenmerken: leeftijdscategorieën 22

Figuur 2 Respondentkenmerken: opleidingsniveau (n=150) 23

Figuur 3 Frequentie van mediagebruik per type medium (in %) 24

Figuur 4 Gedragsindicatoren van dwingende controle (in %), opgesplitst naar jaar (2022-2025) 28

Figuur 5 *Actoren die als informatiebron worden gebruikt in 2022 en 2025 (in %)* 29

Figuur 6 Vertrouwdheid met het concept dwingende controle (in %) 32

Figuur 7 Blootstelling aan de term ‘dwingende controle’ in Vlaamse media (laatste 12 maanden, in %) 33

Figuur 8 Beoordeling van de mate waarin Vlaamse media voldoende aandacht besteden aan de uitleg over dwingende controle (in %) 34

Figuur 9 Mate waarin Vlaamse nieuwsgebruikers zich voldoende geïnformeerd voelen door berichtgeving om signalen van dwingende controle te herkennen (in %) 35

1 Inleiding

Geweld binnen partnerrelaties wordt in het publieke debat vaak in verband gebracht met zichtbare geweldsvormen, zoals slagen en verwondingen. Subtiele geweldsvormen zoals dwingende controle blijven daardoor vaak onder de radar. Deze studie beschouwt dwingende controle als een specifieke vorm van (ex-)partnergeweld, waarbij de pleger de autonomie van het slachtoffer beperkt door controle uit te oefenen over diens gedrag, sociale contacten en dagelijkse keuzes (Stark, 2007). Voorbeelden hiervan zijn isolatie, controle van communicatie en het creëren van financiële afhankelijkheid. Het beëindigen van een relatie houdt bovendien niet noodzakelijk in dat het geweld eveneens tot een einde komt. Integendeel: na een relatiebreuk neemt het risico op escalatie vaak toe. Dwingende controle is dan ook een belangrijke indicator voor ernstige geweldsdelicten, waaronder femicide (O'Brien, z.d.; Monckton, 2019). Toch blijft deze geweldsvorm moeilijk herkenbaar voor zowel slachtoffers als maatschappelijke actoren (Avieli, 2026; Weissflog et al., 2025).

Nieuwsmedia spelen een cruciale rol in het doorbreken van die onzichtbaarheid. Journalistiek informeert niet alleen, maar vormt het primaire referentiekader waarbinnen de maatschappij vormen van partnergeweld begrijpt en benoemt (Deuze, 2005; Kovach & Rosenstiel, 2001). Wanneer dwingende controle niet expliciet wordt benoemd of uitgelegd, dreigt ze onzichtbaar te blijven. In dat opzicht is de bronkeuze, namelijk welke actoren zoals slachtoffers, experts of hulpverleners aan het woord komen, bepalend voor de vraag of dwingende controle als structureel probleem of als geïsoleerd incident wordt gepresenteerd (Joris et al., 2020; McQuail & Van Cuilenburg, 1983).

1.1 Probleemstelling

Bestaand onderzoek naar dwingende controle richt zich vooral op de dynamieken binnen partnerrelaties (Stark, 2007), terwijl mediastudies zich doorgaans concentreren op fysiek zichtbaar geweld. Onderzoek dat dwingende controle als invalshoek neemt, blijft dan ook beperkt (Meltzer, 2024). Gruev-Vintila en Rurka (2024) maken concreet waarom dit problematisch is. Zij stellen vast dat in Frankrijk, ondanks een piek in berichtgeving over femicide na het Grenelle-proces in 2019, het aantal vrouwen dat jaarlijks wordt gedood door een (ex-)partner niet is gedaald. Zij interpreteren dit als een indicatie dat berichtgeving die zich concentreert op de dodelijke afloop zonder het voorafgaande

patroon van dwingende controle zichtbaar te maken, geen paradigmaverschuiving teweegbrengt in hoe geweld wordt herkend en aangepakt voordat het escaleert. Aandacht voor het eindpunt verandert volgens hen weinig zolang het begin- en middentraject onzichtbaar blijven. Taccini en Mannarini (2024) bevestigen vanuit hun systematische review dat femicide in internationale berichtgeving inderdaad zelden als eindpunt van langdurig partnergeweld wordt gepresenteerd, maar doorgaans als een losstaand en uitzonderlijk feit, wat emotionele betrokkenheid bij de dood genereert zonder analytisch bewustzijn van de voorgeschiedenis. Daarmee rijzen twee vragen die tot nu toe onbeantwoord blijven: hoe beschrijven Vlaamse nieuwsmedia partnergeweld met dwingende controle, en bieden die artikelen lezers voldoende handvatten om het te herkennen? Het louter analyseren van het media-aanbod volstaat niet om die tweede vraag te beantwoorden, omdat de aanwezigheid van een thema in de berichtgeving niet noodzakelijk gelijkstaat aan effectieve blootstelling of impact bij de lezer (Napoli, 1999).

1.2 Onderzoeksvragen

Dit onderzoek volgt een tweeledige aanpak, waarbij aanbod en ontvangst samen worden onderzocht om na te gaan of er een kloof bestaat tussen wat de pers brengt en wat lezers daaruit opsteken (Hendrickx et al., 2020; Napoli, 1999). Enerzijds brengt een kwantitatieve inhoudsanalyse van Het Laatste Nieuws en Het Nieuwsblad in kaart hoe Vlaamse nieuwsmedia over partnergeweld met dwingende controle berichten (aanbodzijde). Anderzijds peilt een online survey naar wat nieuwsgebruikers over dwingende controle weten en hoe zij de berichtgeving beoordelen (ontvangstzijde). Andere mediavormen, zoals televisie, sociale media en podcasts, vallen buiten de scope van dit onderzoek.

De centrale onderzoeksvraag luidt: in welke mate komt dwingende controle als een specifieke vorm van (ex-)partnergeweld voor in *Het Laatste Nieuws* en *Het Nieuwsblad*? Deze hoofdvraag omvat de volgende deelvragen:

- *Hoe vaak wordt er geschreven over (ex-)partnergeweld in Het Laatste Nieuws en Het Nieuwsblad?*
- *Welke gedragsindicatoren worden gehanteerd die wijzen op dwingende controle?*
- *Hoe vaak krijgen actoren het spreekrecht om dwingende controle in krantenartikelen uit te leggen?*

- *Hoe vaak wordt er expliciet verwezen naar gespecialiseerde hulpinstanties (zoals de hulplijn 1712)?*

Ter aanvulling formuleert deze studie een tweede onderzoeksvraag die het publieksperspectief belicht: In welke mate zijn Vlaamse nieuwsgebruikers bekend met dwingende controle en hoe evalueren zij de huidige berichtgeving over dit fenomeen? Ook deze vraag omvat de volgende deelvragen:

- *In welke mate zijn Vlaamse nieuwsgebruikers vertrouwd met het begrip dwingende controle?*
- *Hoe beoordelen Vlaamse nieuwsgebruikers de frequentie en informerende rol van de berichtgeving over dwingende controle in de Vlaamse pers?*
- *Aan welke actoren kennen nieuwsgebruikers de hoogste mate van geschiktheid toe om te communiceren over dwingende controle?*

Deze studie beantwoordt deze vragen via een kwantitatieve inhoudsanalyse, aangevuld met een online survey. Door een inhoudsanalyse te combineren met surveyonderzoek gaat de studie niet alleen na in hoeverre inhoudsdiversiteit aanwezig is, maar ook in welke mate dit aanbod het publiek bereikt (Hendrickx et al., 2020).

1.3 Relevantie van het onderzoek

Dit onderzoek is wetenschappelijk relevant om meerdere redenen. Vooreerst vult het een duidelijke lacune: in de Vlaamse context bestaan nauwelijks systematische analyses van mediaberichtgeving over dwingende controle, en ook internationaal krijgt dit fenomeen slechts beperkte aandacht binnen mediastudies (Meltzer, 2024). Daarnaast heerst er begripsverwarring, waarbij dwingende controle vaak wordt verward met psychisch geweld, wat de vergelijkbaarheid van studies bemoeilijkt. Murphy (2021) onderbouwt de begripsverwarring van een andere kant: dwingende controle wordt op veel verschillende manieren gedefinieerd en geoperationaliseerd, ook in academisch onderzoek, wat vergelijkbaarheid systematisch ondermijnt.

Ten tweede levert deze studie een methodologische bijdrage door dwingende controle concreet meetbaar te maken binnen mediastudies. Niet-fysieke vormen van geweld blijven in onderzoek naar nieuwsmedia vaak onderbelicht, waardoor systematische analysekaders ontbreken. Door dwingende controle te vertalen naar duidelijke

coderingscategorieën, zoals Weissflog et al. (2025) hebben opgesteld, draagt dit onderzoek bij aan een meer gestructureerde analyse van mediaberichtgeving.

Ten derde combineert deze studie inzichten uit de journalistiek en de criminologie. Deze interdisciplinariteit maakt het mogelijk om mediaberichtgeving niet alleen inhoudelijk, maar ook maatschappelijk en criminologisch te duiden, en sluit aan bij aanbevelingen van Joris et al. (2020) om zowel diversiteit als gendergerelateerd geweld vanuit meerdere disciplines te onderzoeken.

Naast de wetenschappelijke relevantie is dit onderzoek ook maatschappelijk relevant. Het begrip 'dwingende controle' is nog weinig bekend, wat bijdraagt aan de onzichtbaarheid ervan. Die onzichtbaarheid heeft concrete gevolgen. Slachtoffers missen vaak de taal om hun ervaringen te benoemen, wat leidt tot epistemisch onrecht: ze kunnen hun situatie niet adequaat beschrijven en worden daardoor minder snel geloofd (Fricker, 2007; Pemberton, 2022). Wanneer zij hulp zoeken bij hulpverleningsinstanties of de politie, lopen zij het risico op secundaire victimisatie, omdat geweld zonder zichtbare verwondingen minder snel wordt erkend. Het is voor hulpverleners en politie bovendien vaak moeilijk om niet-fysieke vormen van controle vast te stellen, precies omdat dwingende controle zelden uit één incident bestaat, maar uit een cumulatief patroon dat pas in samenhang zichtbaar wordt (IGVM, 2024; Weissflog et al., 2025).

Ten slotte is dit onderzoek ook journalistiek relevant, omdat het blootlegt waar de Vlaamse berichtgeving over partnergeweld structureel tekortschiet. Internationaal onderzoek toont al langer aan dat nieuwsmedia partnergeweld hoofdzakelijk framen als een reeks losstaande incidenten, terwijl de onderliggende dynamieken van dwingende controle grotendeels buiten beeld blijven. Meltzer (2024) stelt vast dat vier op de vijf artikelen in de Duitse pers op een puur episodisch niveau blijven: zonder verwijzingen naar vergelijkbare gevallen, statistieken of expertbronnen. Taccini en Mannarini (2024) tonen in hun systematische review dat femicide zelden wordt gepresenteerd als uitloper van langdurig partnergeweld, maar als uitzonderlijk feit.

Precies daardoor verdwijnt dwingende controle, als een patroon dat zich per definitie cumulatief ontwikkelt en zelden in één incident te vatten is, uit de journalistieke lens. Dekić (2017) dat redacties meer brondiversiteit moeten nastreven, cases in een bredere

context moeten plaatsen en de werking van instellingen moeten opvolgen, in plaats van enkel te berichten wanneer er een dodelijke afloop is.

1.4 Structuur masterproef

Deze masterproef opent met een literatuurstudie waarin de belangrijkste concepten en inzichten worden uiteengezet. Het tweede deel brengt het methodologisch kader aan bod, waarin de onderzoeksopzet en gebruikte methoden worden toegelicht. Het derde deel omvat de analyse dat de resultaten en de discussie zich richten op de interpretatie van deze bevindingen in het licht van de bestaande literatuur. De masterproef sluit af met een conclusie, waarin de centrale onderzoeksvraag wordt beantwoord, de belangrijkste bevindingen worden samengevat en aanbevelingen voor toekomstig onderzoek worden geformuleerd.

2 LITERATUURSTUDIE

Deze literatuurstudie bespreekt drie kernonderwerpen: dwingende controle, de rol van journalistieke keuzes op de berichtgeving, en het belang van diversiteit in nieuwsmedia. Op basis van de vastgestelde lacunes wordt de focus van dit onderzoek verder afgebakend.

2.1 Dwingende controle

2.1.1 Kenmerken van dwingende controle

Dwingende controle[2] is een doelbewuste strategie om iemands leven volledig te beheersen. Daarbij gaat het niet om losstaande incidenten, maar wel om een patroon om een slachtoffer te onderwerpen (Stark, 2007; Steketee et al., 2023). In een partnerrelatie kan dwang zich als volgt manifesteren:

- **Geweld:** gedragingen waarbij de pleger lichamelijke agressie gebruikt tegen het slachtoffer, zoals slaan, schoppen, duwen, (niet-fatale) wurging of andere vormen van lichamelijke mishandeling (Weissflog et al., 2025).

- **Bedreiging en intimidatie:** Gedragingen waarbij de pleger angst inboezemt of dreiging gebruikt, waardoor het slachtoffer het zelfvertrouwen verliest. Stark (2007) toont aan dat in 79,5% van de gevallen doodsbedreigingen worden geuit, in 60% wordt gedreigd met het afnemen van de kinderen en in 63% met het schaden van familieleden.
- **Degradatie:** systematische vernedering om de psychologische weerstand van het slachtoffer te breken.

Een belangrijk punt is dat fysiek geweld niet aanwezig hoeft te zijn. Een permanente dreiging volstaat vaak om gehoorzaamheid af te dwingen, wat slachtoffers verwart en hun inschatting van gevaar bemoeilijkt (Avieli, 2026; Stark, 2007).

[2] Andere gangbare termen voor dwingende controle zijn *coercive control*, intieme terreur en intiem terrorisme. In deze tekst wordt bewust gekozen voor de term dwingende controle om aan te sluiten bij het begrip coercive control zoals gebruikt in wetgeving en in beleidsdocumenten van het IGVM.

Het tweede kernmechanisme is **controle**, gericht op het structureel beperken van autonomie en het reguleren van het dagelijks leven (Steketee et al., 2023, p. 52). Controle kan zich als volgt manifesteren:

- **Isolatie**: beperken van contact met familie, vrienden of collega's, waardoor het sociale netwerk wegvalt.
- **Microregulatie**: gedragingen waarbij de pleger dagelijkse keuzes van het slachtoffer voorschrijft of controleert, zoals kleding, voeding of tijdsbesteding.
- **Praktische middelen ontzeggen**: vervoer, een telefoon of essentiële documenten.
- **Economische afhankelijkheid:** controle over bankrekeningen, toegang tot eigen inkomsten beperken, schulden op naam van het slachtoffer maken.
- **Voortdurende monitoring:** *stalking*, regelmatig controleren van de telefoon of cameratoezicht.

De combinatie van dwang en controle creëert een toestand van insluiting, waarbij slachtoffers zich voortdurend gemonitord voelen, zelfs wanneer de pleger afwezig is (Stark, 2007; Smet & Swennen, 2026). Bijlage 1 biedt een volledig overzicht van gedragsindicatoren van dwingende controle.

2.1.2 De prevalentie van dwingende controle

Om de maatschappelijke reikwijdte van dwingende controle te begrijpen, is het belangrijk zicht te krijgen op de prevalentie ervan. Hoe vaak dwingende controle voorkomt, blijft echter onduidelijk (MacDonald et al., 2024; Stark, 2007). Veel kwantitatieve studies meten vooral afzonderlijke vormen van geweld, zoals fysiek, seksueel, psychologisch of economisch geweld, in plaats van dwingende controle als geïntegreerd patroon. Die fragmentatie komt ook voor in grootschalige bevolkingsonderzoeken, maar de beschikbare cijfers bieden wel een indicatie.

Studies tonen aan dat partnergeweld wereldwijd de meest voorkomende vorm van geweld tegen vrouwen is (FRA, EIGE & Eurostat, 2024; WHO, 2025). Volgens FRA, EIGE en Eurostat (2024) heeft ongeveer een derde van de vrouwen in de Europese Unie ooit partnergeweld meegemaakt. De prevalentie is het hoogst bij vrouwen tussen 15 en 29 jaar (WHO, 2025). Opvallend is de zogenoemde Noordse paradox: landen met hoge gendergelijkheid rapporteren eveneens hoge niveaus van gendergerelateerd geweld (FRA, EIGE & Eurostat, 2024; Karlsson et al., 2020; Meltzer, 2024). Dat weerlegt de

wijdverspreide misvatting dat (ex-)partnergeweld vooral voorkomt in bepaalde culturen, en onderstreept dat het in alle lagen van de bevolking aanwezig is – zij het niet altijd als zodanig herkend.

Voor België rapporteert hetzelfde rapport dat 31,3% van de vrouwen psychisch partnergeweld ervaart en 17,1% fysiek en/of seksueel geweld (FRA, EIGE & Eurostat, 2024). Vlaams onderzoek en meldingen bij Hulplijn 1712 (2024) bevestigen dat psychisch geweld het vaakst voorkomt, terwijl politiestatistieken meer fysieke (n=23.047) dan psychische feiten (n=15.782) registreren (Federale Politie, 2025). Onderzoek van Weissflog et al. (2025) biedt daarvoor een mogelijke verklaring: de politie identificeert en documenteert dwingende controle en andere niet-fysieke vormen van geweld vooral wanneer er ook fysiek geweld aanwezig is. Samen genomen toont dit hoe gedragingen die nauw aansluiten bij dwingende controle wijdverspreid zijn, maar moeilijk in een prevalentiecijfer te vatten blijven.

Voorzichtigheid is daarom geboden bij de interpretatie van beschikbare cijfers. Politiestatistieken weerspiegelen in de eerste plaats meldings- en registratiepraktijken, waardoor de feitelijke omvang van (ex-)partnergeweld – vooral seksueel geweld – wordt onderschat (Bijleveld & Van der Geest, 2021; WHO, 2025). Daarbij doen zich doorgaans twee situaties voor. Sommige slachtoffers weten niet dat dwingende controle strafbaar kan zijn, zeker wanneer er geen fysiek geweld heeft plaatsgevonden, waardoor ze zichzelf niet als slachtoffer herkennen (Avieli, 2026). Andere slachtoffers doen geen aangifte uit angst voor de pleger, schaamte, wantrouwen tegenover justitie of de overtuiging dat melding geen effect heeft (WHO, 2025).

Daarnaast hanteren landen uiteenlopende definities van dwingende controle, wat leidt tot sterk variërende cijfers (MacDonald et al., 2024; WHO, 2025). GREVIO (2025) wijst daarom op de noodzaak van een eenduidige definitie. Ook (zelf)rapportages kennen beperkingen (Bijleveld & Van der Geest, 2021). WHO (2025) suggereert bijvoorbeeld dat vrouwen in oudere leeftijdscategorieën vaker onderrapporteren door normalisering, schaamte en herinneringsproblemen, wat de prevalentie verder onderschat. Ondanks die beperkingen tonen de beschikbare cijfers aan dat dwingende controle wijdverspreid is. Om de ernst ervan volledig te begrijpen, is het echter nodig om ook de impact ervan te belichten.

2.1.3 Van dwingende controle naar femicide

Dwingende controle heeft ernstige en potentieel levensbedreigende gevolgen en geldt als een belangrijke voorspeller van femicide (Avieli, 2026; Smith, 2019; Stark, 2007; Weissflog et al., 2025). Femicide verwijst naar de moord op een vrouw om redenen die samenhangen met gender, machtsongelijkheid, controle of misogynie (De Pascale & Bernard, 2024).[3] Onderzoek toont dat femicide zelden impulsief is, maar meestal het eindpunt vormt van een voorspelbaar escalatieproces dat wordt gedreven door controle (Avieli, 2026). Escalatie treedt vooral op wanneer slachtoffers autonomie proberen te herwinnen, bijvoorbeeld door financiële onafhankelijkheid na te streven of een echtscheiding aan te vragen (Smith, 2019). Plegers reageren dan vaak met extreem geweld om het dreigende verlies aan controle te herstellen.

Omdat femicide binnen deze dynamiek vaak voorspelbaar is, wordt de maatschappelijke verantwoordelijkheid om het patroon tijdig te herkennen des te groter. Dit inzicht vormt het vertrekpunt voor het volgende hoofdstuk, waarin wordt onderzocht welke journalistieke keuzes kunnen worden gemaakt in de berichtgeving over dwingende controle.

2.2 De rol van journalistieke keuzes in de berichtgeving over dwingende controle

Dit hoofdstuk bespreekt de inzichten uit de literatuur over de aanwezigheid van dwingende controle in nieuwsberichten. Eerst komen de nieuwswaarden aan bod die bepalen welke gebeurtenissen als nieuwswaardig worden beschouwd (onderzoeksvraag 1). Vervolgens wordt ingegaan op benaderingen van diversiteit en hun invloed op wie in nieuwsverhalen aan het woord komt. Tot slot wordt op basis van empirisch onderzoek nagegaan hoe deze perspectieven in de praktijk doorwerken, met bijzondere aandacht voor wie spreekt in berichtgeving over dwingende controle binnen partnergeweld (onderzoeksvraag 2).

2.2.1 Nieuwswaarden

Niet elk feit haalt het nieuws. Nieuwsredacties kiezen gebeurtenissen uit, waardoor het nieuws geen exacte weergave van de werkelijkheid is. Volgens Galtung en Ruge (1965) spelen nieuwswaarden daarin een grote rol, omdat ze mee bepalen of een gebeurtenis

[3] Art. 4 §2 Femicidewet.

aandacht krijgt. Dat maakt ze relevant voor verhalen over partnergeweld waarin dwingende controle centraal staat.

Om te beginnen zijn *negativiteit* en *onvoorspelbaarheid* volgens Galtung en Ruge (1965) belangrijke nieuwswaarden. Harcup en O'Neill (2017) benadrukken dat deze kenmerken de aandacht trekken, omdat ze een sterk *dramatisch* effect hebben. De bevindingen uit de systematische review van Taccini en Mannarini (2024) sluiten daarbij aan. Zij zagen in hun studie dat mediaberichtgeving vooral focust op fysiek geweld waarbij de politie moet ingrijpen. Die focus verschuift de media-aandacht naar acute incidenten. Dit staat bekend als personificatie: informatie over specifieke daders en slachtoffers is gemakkelijker te begrijpen dan berichten over abstracte processen of instellingen (Galtung & Ruge, 1965). Deze nieuwswaarden maken het *eenvoudiger* om gebeurtenissen te beschrijven: ze hebben een duidelijk begin- en eindpunt en passen in het dagelijkse nieuwsformat, waardoor redacties snel afgeronde verhalen kunnen brengen (Galtung & Ruge, 1965).

2.2.2 Framing

Meerdere onderzoekers hebben geanalyseerd hoe nieuwsmedia partnergeweld framen (Dekić, 2017; Meltzer, 2024). Framing verwijst naar het benadrukken van bepaalde aspecten van een gebeurtenis, zodat er een specifiek beeld ontstaat bij de consument (Bullock & Cubert, 2002; Entman, 1993). Voor deze studie zijn twee vormen relevant: episodische en thematische framing.

Nieuwsberichten die een episodische framing volgen, bespreken partnergeweld met dwingende controle als een op zichzelf staand geval (Sutherland et al., 2016; Taccini & Mannarini, 2024; Uibu, 2023). Met andere woorden wordt het geweld gereduceerd tot een incident en wekt de indruk dat dit iets uitzonderlijk is wat dus niet vaak voorkomt. Een concreet voorbeeld is een nieuwsbericht dat partnerdoding reduceert als een "incident in de huiselijke sfeer". Het onderzoek van Bullock en Cubert (2002) sluit daarbij aan. Ze voerden een kwantitatieve inhouds- en frame-analyse uit van berichtgeving over dodelijke slachtoffers van huiselijk geweld in veertig kranten uit 1998. In totaal codeerden ze 230 artikelen en 3.053 analyse-eenheden, waaronder koppen, leads en afzonderlijke alinea's. Uit de bevindingen blijkt dat 'huiselijk geweld' in 74 procent van de artikelen niet expliciet in de inleiding werd vermeld. Media presenteerden het geweld vooral als

geïsoleerde incidenten; slechts 10 procent van de stukken kaderde partnergeweld als een structureel maatschappelijk probleem (Bullock & Cubert, 2002).

Die incidentgerichte focus blijft niet zonder gevolgen. Bullock en Cubert (2002) merken op dat sociale, structurele en gendergerelateerde dimensies van partnergeweld daardoor grotendeels onder de radar blijven. Daarnaast beïnvloedt een incidentbenadering ook de manier waarop verantwoordelijkheid wordt toegewezen: wie of wat als oorzaak van het geweld wordt gezien, verschuift mee met het frame. Een formulering als 'incident in de huiselijke sfeer' suggereert dat het om een privékwestie gaat, geweld dat zich achter gesloten deuren afspeelt en waar de samenleving, en in het bijzonder maatschappelijke actoren, zich niet mee te moeien heeft. Het is juist dat wat contraproductief is, omdat onderzoekers partnergeweld net in verband brengen met bredere patronen van genderongelijkheid (Fairbairn & Dawson, 2013; Mensa et al., 2025).

Het voorgaande illustreert dat wanneer geweld wordt gereduceerd tot een geïsoleerd incident, de structurele context verdwijnt die noodzakelijk is om oorzaken, verantwoordelijkheid en mogelijke oplossingen in kaart te brengen. Volgens Fairbairn en Dawson (2013) en Uibu (2023) biedt een thematische framing journalistieke handvatten die nodig zijn om de maatschappelijke factoren van partnergeweld zichtbaar te maken. Thematisch geframede berichtgeving hanteert vaker statistieken, expertanalyses en achtergrondinformatie om bredere patronen te duiden. Deze elementen sluiten nauw aan bij het paradigma van de constructieve journalistiek, dat stoelt op het toepassen van positieve psychologische technieken binnen het nieuwsproces om oplossingsgerichte maatschappelijke verhalen te faciliteren (McIntyre & Gyldensted, 2018). In hun raamwerk verwijzen McIntyre en Gyldensted (2018) onder meer naar de methodiek van Hans Rosling: het strategisch inzetten van data-ondersteuning om context te bieden en vast te stellen of er feitelijk sprake is van voor- of achteruitgang binnen een specifiek dossier. Toegepast op partnergeweld stelt deze benadering journalisten in staat om het fenomeen te de-escaleren en te contextualiseren.

In diezelfde lijn suggereert Uibu (2023) dat thematische berichtgeving niet alleen patronen blootlegt, maar ook actief verwijst naar externe hulporganisaties en constructieve aanbevelingen formuleert voor beleidsmakers. Desondanks opteert de journalistieke praktijk in de context van partnergeweld nog zelden voor een dergelijke thematische en constructieve aanpak (Dekić, 2017; Karlsson et al., 2020; Novo-Arbona

et al., 2023; Sutherland et al., 2019). Nochtans is dit een gemiste kans; zoals Dekić (2017) treffend stelt, kan verantwoordelijke berichtgeving geweld op zichzelf weliswaar niet beëindigen, maar is ze wel essentieel om maatschappelijke betrokkenheid te stimuleren en de nodige druk uit te oefenen op instituties.

2.2.3 Diversiteit in stemmen en perspectieven

Diversiteit in de media is onontbeerlijk om dwingende controle in haar volle complexiteit te begrijpen. De aanwezigheid van diverse onafhankelijke mediakanalen is daarbij een fundamentele voorwaarde, maar biedt op zichzelf weinig inzicht in de inhoud van de berichtgeving. Daarvoor is inhoudelijke diversiteit nodig, om een evenwicht te brengen in de verschillende stemmen en perspectieven (Truyens et al., 2024). De tweede deelvraag van het voorliggend onderzoek komt voort uit dit theoretische raamwerk. In wat volgt wordt dit proces toegelicht.

Klassieke theorieën van McQuail en Van Cuilenburg (1983) onderscheiden twee manieren om diversiteit te benaderen. Bij reflectieve diversiteit gaan de media de samenleving proportioneel weerspiegelen; groepen komen aan bod in verhouding tot hun maatschappelijke aanwezigheid. Daarentegen heb je open diversiteit, die streeft naar gelijke toegang van deelnemers aan het publieke debat, ongeacht hun maatschappelijke omvang.

Latere studies wijzen ook op de inhoudelijke kwaliteit van berichtgeving. Hoffmann-Riem (1987) beweert dat diversiteit niet alleen betrekking heeft op degenen die zichtbaar zijn tijdens een debat, maar ook op de thema's en perspectieven die gelegitimeerd zijn om daarin besproken te worden. Meer specifiek toont onderzoek aan dat mediaberichtgevingen die te sterk leunen op politici en andere elitestemmen, mogelijks resulteren in eenzijdige perspectieven (Avontuur, 2022; Porto, 2005; Vandenberghe, 2017; Verhoeven, 2025). Porto (2005) suggereert daarom om ook middenveldorganisaties en burgers als volwaardige kennisbronnen te beschouwen. Hun inbreng maakt berichtgeving immers evenwichtiger, contextgevoeliger en daarmee ook feitelijker; precies wat nodig is om patronen van dwingende controle zichtbaar te maken (Vandenberghe, 2017). Die nood aan diverse stemmen lijkt te concretiseren wat Fricker (2007) epistemisch onrecht noemt. Dit onrecht ontstaat wanneer groepen niet voldoende toegang hebben tot kennisbronnen waaruit ze de taal kunnen putten om hun ervaringen

onder woorden te kunnen brengen. Dat is onder meer in het onderzoek van Avieli (2026) naar voren gekomen, waarin slachtoffers van partnergeweld aangeven vaak op zulke kennis- en taaldrempels te botsen.

Deze inzichten leiden naar de volgende paragraaf, waarin de empirische bevindingen over inhoudsdiversiteit worden besproken.

2.2.4 Empirische bevindingen: wie krijgt spreekrecht?

Deze paragraaf onderzoekt wie in nieuwsverhalen spreekrecht krijgt en wiens perspectieven, expertise en ervaringen als gezaghebbend worden neergezet. Met de keuze van bronnen sturen redacties niet alleen de beschikbare informatie, maar ook het interpretatiekader waarbinnen het nieuws betekenis krijgt.

Onderzoek toont dat berichtgeving over partnergeweld sterk leunt op verklaringen van politie en justitie, die journalisten als primaire duiders beschouwen in hun bronhiërarchie (Dekić, 2017; Fairbairn & Dawson, 2013; Jones, 2021; Murphy, 2021; Novo-Arbona et al., 2023; Sutherland et al., 2019; Uibu, 2023). Fairbairn en Dawson (2013) illustreren dit in hun analyse van Canadese kranten: in 46% van de onderzochte items vormen bronnen uit het strafrechtsysteem, vooral de politie, de kern van de berichtgeving. Dat patroon hangt vermoedelijk samen met de herkomst van veel nieuws over partnergeweld: berichtgeving vloeit vaak voort uit strafrechtelijke procedures, waardoor politie en justitie zowel betrouwbaar als gemakkelijk bereikbaar lijken (Mensa et al., 2025; Karageorgos et al., 2023; Sutherland et al., 2019).

Daarentegen komen professionele experten, zoals academici of hulpverleners, of middenveldorganisaties minder consistent aan bod (Uibu, 2023). Sterker nog: in het onderzoek van Fairbairn en Dawson (2013) komen die stemmen in geen enkel artikel aan bod. Zij suggereren dat hun zichtbaarheid sterk af van redactionele keuzes en de manier waarop redacties het thema kaderen Ook slachtoffers van partnergeweld komen zelden rechtstreeks aan het woord. Ze blijven anoniem, worden indirect geciteerd of verschijnen enkel in geparafraseerde vorm, waardoor ze weinig invloed hebben op de manier waarop hun verhaal verteld wordt (Uibu, 2023). Volgens Dekić (2017) is dat problematisch, omdat zij het beste geplaatst zijn om te beschrijven hoe isolatie, intimidatie en aantasting van autonomie zich in de praktijk ontwikkelen.

Omdat institutionele stemmen het debat domineren, volgt de berichtgeving vaak een juridisch of procedureel perspectief (Fairbairn & Dawson, 2013; Murphy, 2021). Politie en justitie hanteren immers een strafrechtelijke benadering van partnergeweld, die per definitie incidentgericht is door de focus op procedureel bewijsmateriaal (Avontuur, 2022; Goldberg et al., 2025; Jones, 2021). Die afhankelijkheid kan bovendien de journalistieke onafhankelijkheid onder druk zetten (Deltour, 2024). Onder meer GREVIO (2025), het controleorgaan op het Verdrag van Istanbul van de Raad van Europa, wijst erop dat België tekortschiet in de bescherming van slachtoffers van partnergeweld. Wanneer de verslaggeving te sterk leunt op de instanties die deze tekortkomingen mede in stand houden, ontstaan er structurele hiaten in de berichtgeving. Dit doet de vraag rijzen of de journalistiek nog voldoende onafhankelijkheid bezit om de rol van "afstandelijke waakhond", of *detached watchdog* zoals Hanitzsch (2011) het formuleert, op te nemen, zodat beleidskeuzes en institutioneel falen kritisch onderzocht kunnen worden (Jones, 2021).

De inzichten uit de literatuurstudie leiden naar het tweede deel van deze masterproef, waarin het methodologisch kader wordt besproken waarop dit onderzoek steunt.

3 METHODOLOGISCH KADER

Dit hoofdstuk licht de aanpak van deze masterproef toe. Eerst wordt de aard van het onderzoek besproken, gevolgd door de operationalisering van dwingende controle en het normatief-analytisch kader. Vervolgens komen de dataverzamelingsmethoden aan bod, waarna het onderzoeksmateriaal, de steekproef en de data-analyse worden toegelicht. Het hoofdstuk sluit af met een kritische reflectie op de methodologische beperkingen.

3.1 Onderzoeksdesign

3.1.1 Aard van het onderzoek

Deze studie is een kwantitatief, beschrijvend onderzoek (Koetsenruijter & Van Hout, 2018; Wester, 2006). De focus ligt op het systematisch in kaart brengen van de frequentie waarmee dwingende controle in nieuwsberichten voorkomt en of deze aandacht doorheen de tijd verandert (Bijleveld & Van der Geest, 2021). Kwantitatief onderzoek is geschikt om patronen in brede datasets te identificeren, terwijl kwalitatief onderzoek eerder gericht is op diepgaande interpretatie en daarom minder aansluit bij het onderzoeksdoel van deze masterproef.

3.1.2 Operationalisering van dwingende controle

Weissflog et al. (2025) ontwikkelden een instrument om dwingende controle te meten door bestaande[4] slachtoffergerichte vragenlijsten aan te passen voor gebruik door derden, zoals politie of onderzoekers. Het instrument bevat expliciete gedragsvoorbeelden, geordend in 15 categorieën. Deze categorieën vormen in dit onderzoek de basis voor de operationalisering van dwingende controle, en dienen tegelijk als checklist om de aanwezigheid ervan in nieuwsartikelen na te gaan. Zo is een voorbeelditem uit de categorie fysiek geweld: “Duwde het slachtoffer tegen de muur, vloer of het bed”. Een voorbeelditem uit de categorie intimidatie is dan: “Sloeg of brak iets/vernielde de eigendommen van de ander wanneer hij/zij geïrriteerd of boos was”. Omdat nieuwsartikelen doorgaans minder gedragsindicatoren bevatten dan politieverslagen, wordt op categorieniveau gecodeerd.

Vooraf werd een coderingshandleiding opgesteld. De categorieën en gedragsindicatoren werden vertaald naar het Nederlands en binair gecodeerd (0 = niet vermeld, 1 = vermeld).

[4] De bestaande instrumenten zijn Checklist of Controlling Behaviors (CCB) en de Revised Controlling Behaviors Scale (CBS-R).

Enkel expliciete verwijzingen naar gedragingen werden opgenomen; impliciete of interpreteerbare beschrijvingen werden uitgesloten om subjectiviteit te beperken en de reproduceerbaarheid te verhogen. De volledige coderingshandleiding is opgenomen in Bijlage 1.

3.1.3 Normatief en analytisch kader

Joris et al. (2020) benadrukken dat mediaonderzoek het normatieve uitgangspunt over nieuwsdiversiteit expliciet moet maken. Deze studie vertrekt vanuit een open diversiteitsopvatting: nieuwsmedia worden geacht een brede en evenwichtige toegang te bieden aan alle relevante actoren in het publieke debat (McQuail &Van Cuilenburg, 1983) Hoewel institutionele actoren zoals politie en justitie een prominente rol spelen in berichtgeving over partnergeweld, sluit deze masterproef aan bij Porto (2005), die stelt dat ook minder zichtbare stemmen, zoals slachtoffers, hulpverleners en academische experten, democratisch relevant zijn. Daarom wordt niet alleen gekeken wie aan het woord komt, maar ook hoe evenwichtig die verdeling is. Dit normatief-analytisch kader vormt de basis voor de interpretatie van de resultaten.

3.2 Dataverzamelingsmethoden

Deze studie combineert twee methoden: een kwantitatieve inhoudsanalyse en een online survey. Deze combinatie sluit aan bij Hendrickx et al. (2020) en Napoli (1999), die stellen dat onderzoek niet mag blijven bij het analyseren van thema's in het media-aanbod. De aanwezigheid van een thema in het nieuws garandeert immers niet dat het publiek eraan wordt blootgesteld. Daarom wordt de inhoudsanalyse aangevuld met surveyonderzoek om zowel de inhoudelijke diversiteit als de publieksbereikbaarheid van dwingende controle te onderzoeken.

3.2.1 Inhoudsanalyse

De inhoudsanalyse volgt de definitie van Neuendorf (2002): een systematische, objectieve en kwantitatieve methode om berichtkenmerken te analyseren. Ze wordt hier dus ingezet om de eerste onderzoeksvraag te beantwoorden: *In welke mate komt dwingende controle als een specifieke vorm van (ex-)partnergeweld voor in Het Laatste Nieuws en Het Nieuwsblad?* Concreet laat deze methode toe om op een gestandaardiseerde manier na te gaan (1) of en hoe vaak dwingende controle expliciet wordt benoemd, (2) welke begrippen worden gebruikt in berichtgeving over partnergeweld, en (3) welke actoren een stem krijgen in de duiding van dit fenomeen.

3.2.2 Online survey

Ter aanvulling op de inhoudsanalyse richt de online survey zich tot Vlaamse nieuwsconsumenten om de tweede onderzoeksvraag te beantwoorden*: in welke mate zijn zij vertrouwd met dwingende controle en hoe beoordelen zij de berichtgeving daarover?* De keuze voor een online survey is gebaseerd op drie argumenten. Ten eerste zijn surveys geschikt om attitudes en meningen systematisch te meten (Koetsenruijter & Van Hout, 2018). Ten tweede laat deze methode toe om in korte tijd en met beperkte middelen een groot en divers publiek te bereiken, omdat respondenten de vragenlijst kunnen invullen wanneer het hen past (Bell et al., 2023; Bijleveld & Van der Geest, 2021). Ten derde reduceert een anonieme online survey het risico op selectieve uitval bij gevoelige thema's zoals dwingende controle, doordat deze meer privacy biedt (Bijleveld & Van der Geest, 2021).

Daarnaast werd aandacht besteed aan de vorm en inhoud van de survey. Wat de vormgeving betreft, bestond de vragenlijst hoofdzakelijk uit gesloten vragen met gestandaardiseerde antwoordcategorieën, waaronder Likertschalen en frequentiemetingen. Bull et al. (2023) suggereren dat dit de betrouwbaarheid verhoogt, aangezien de antwoorden systematisch vergelijkbaar zijn. Enkele open vragen boden ruimte voor onverwachte inzichten en mogelijke aanknopingspunten voor toekomstig onderzoek (Koetsenruijter & Van Hout, 2018). De korte invultijd (ca. 5 minuten) fungeerde om deelname van respondenten te overtuigen en respondentvermoeidheid te beperken (Bijleveld & Van der Geest, 2021).

Inzake de inhoud van de survey kregen respondenten vooraf een *informed consent*, waarin het onderzoeksdoel, de vertrouwelijkheid van de gegevens en het recht om op elk moment te stoppen werden toegelicht. De vragenlijst werd opgesteld in Google Forms en thematisch opgebouwd op basis van de onderzoeksvragen.

Eerst werden demografische kenmerken bevraagd (leeftijd, geslacht, opleidingsniveau) om de steekproef te beschrijven en verschillen tussen deelnemers te analyseren. Vervolgens werd het mediagebruik gemeten aan de hand van frequentievragen over diverse nieuwsbronnen (televisie, online kranten, sociale media en podcasts). Dit was bedoeld om zowel consumptiepatronen in kaart te brengen als om na te gaan of de focus op online nieuws binnen deze masterproef aansluit bij de dominante nieuwsbronnen van Vlaamse nieuwsconsumenten.

Daarna volgde het onderdeel over dwingende controle. Respondenten werden pas na de kennisvragen geïnformeerd over dit begrip. Deze kennisvragen bestonden uit (1) een vraag naar bekendheid met de term (*"Heeft u weleens gehoord van de term 'dwingende controle'?"*) en (2) een open vraag waarin respondenten in eigen woorden konden omschrijven wat de term volgens hen betekende. Het onderdeel werd vooraf aangekondigd met de expliciete boodschap dat hun antwoord waardevol was, ook als zij de term nog nooit hadden gehoord.

Na deze kennisvragen kregen respondenten deze wetenschappelijke definitie van dwingende controle te zien:

> "Dwingende controle is een vorm van partnergeweld waarbij iemand stap voor stap de vrijheid en het dagelijks leven van zijn of haar partner steeds meer gaat beheersen. Dat gebeurt via dreiging, dwang, isolatie en voortdurende controle. Fysiek geweld hoeft daarbij niet aanwezig te zijn: ook zonder slagen kan dwingende controle zeer schadelijk zijn.
>
> Het gaat niet om één ruzie, maar om een aanhoudend gedragspatroon dat slachtoffers bang, afhankelijk en vaak helemaal alleen maakt. Omdat dit de vrijheid en waardigheid van mensen aantast, wordt dwingende controle internationaal gezien als een schending van mensenrechten.
>
> Dwingende controle is (naast stalking) een belangrijke risicofactor voor femicide (vrouwenmoord)"

In de daaropvolgende vraag konden ze aangeven in welke mate deze definitie overeenkwam met hun eerdere beeld. Deze volgorde werd bewust gekozen om te vermijden dat de definitie de antwoorden zou beïnvloeden: door de definitie pas na de spontane interpretatie te tonen, blijven de eerste antwoorden gebaseerd op de eigen voorkennis van respondenten. Tegelijk maakt deze aanpak het mogelijk om zowel de spontane bekendheid met het concept als de conceptuele kloof tussen lekenbegrip en wetenschappelijke definitie te meten.

Tot slot werden percepties over mediaberichtgeving bevraagd, zoals de zichtbaarheid van het begrip, de mate waarin men zich geïnformeerd voelt en welke actoren volgens respondenten een rol moeten spelen in de duiding ervan.

3.3 Onderzoeksmateriaal

3.3.1 Selectie van nieuwsmerken en mediumtype

De steekproef voor de **inhoudsanalyse** omvat nieuwsartikelen uit *Het Laatste Nieuws (HLN)* en *Het Nieuwsblad*. De keuze voor deze populaire nieuwsmerken is gebaseerd op recente bereikcijfers van Gemius (z.d.) en het CIM (z.d.), waaruit blijkt dat *HLN* het grootste digitale bereik in Vlaanderen heeft, gevolgd door respectievelijk *VRT NWS* en *Het Nieuwsblad*. Daarnaast werd vooraf een verkennende analyse uitgevoerd naar het aantal artikelen over partnergeweld in verschillende Vlaamse nieuwsmedia. Daaruit bleek dat het onderwerp aanzienlijk frequenter voorkomt in populaire nieuwsmerken dan in kwaliteitskranten zoals *De Standaard* en *De Morgen* (zie Bijlage 2). Op basis van deze bevinding werden de populaire nieuwsmerken geselecteerd, omdat ze een grotere en meer consistente steekproef van relevante artikelen opleveren en daardoor methodologisch het geschiktst zijn voor deze inhoudsanalyse.

VRT NWS werd aanvankelijk overwogen, maar bleek methodologisch ongeschikt wegens het ontbreken van een doorzoekbaar archief. Uit overleg met *VRT NWS* bleek de enige mogelijkheid om via Google naar nieuwsartikelen te zoeken, wat tijdsintensief en methodologisch onbetrouwbaar is (zie Bijlage 3). Voor deze masterproef is er besloten om *VRT NWS* te vervangen door *Het Nieuwsblad*, dat op Belgapress een functioneel en doorzoekbaar archief heeft. Deze keuze maakt het mogelijk om het onderzoek binnen de beschikbare tijd en volgens een consistente werkwijze uit te voeren.

Naast de selectie van nieuwsmerken wordt ook het **mediumtype** afgebakend. Het principe van intermedialiteit in *journalism studies* laat zien dat verschillende mediavormen inhoudelijk met elkaar verbonden zijn (Koetsenruijter & Van Hout, 2018). Om de analyse beheersbaar te houden, ligt daarom de focus uitsluitend op geschreven online nieuws, aansluitend bij de dominante digitale nieuwsconsumptie (De Marez et al., 2025; Truyens et al., 2025; Verstappen & Opgenhaffen, 2025).Hierdoor vallen andere mediavormen, zoals televisie, sociale media en podcasts, buiten het bereik van dit onderzoek.

3.3.2 Zoekstrategie

Artikelen werden systematisch verzameld via *Belga.press,* dat fungeert als een platform van online gepubliceerde nieuwsartikelen. De selectie werd gemaakt op basis van vooraf

opgestelde tijdsafbakeningen, begrippen en inclusiecriteria, waardoor de dataverzameling zo transparant en controleerbaar mogelijk wordt uitgevoerd.

Ten eerste vergelijkt voorliggende studie de nieuwsartikelen uit 2022 (voor de femicidewet uit 2023[5]) en 2025, om mogelijke verschuivingen in aandacht en selectie van actoren in de berichtgeving te analyseren. Ten tweede richt de analyse zich op berichtgeving over geweld binnen intieme partnerrelaties in brede zin. Daarbij wordt onderzocht in welke mate dwingende controle als afzonderlijke vorm van partnergeweld expliciet aan bod komt. Die afbakening is relevant, omdat dwingende controle zelden als zelfstandig thema wordt behandeld, maar doorgaans vervat ligt in bredere berichtgeving over partnergeweld. Concreet werden artikelen verzameld aan de hand van begrippen zoals 'partnergeweld', 'intrafamiliaal geweld', 'dwingende controle' en 'femicide' (zie Bijlage 2 voor het volledige overzicht). Ten derde suggereert Neuendorf (2002) om vooraf bepaalde criteria op te stellen, om zo de betrouwbaarheid van een inhoudsanalyse te verhogen. Daarom nam het voorliggend onderzoek artikelen op als ze: (i) partnergeweld, dwingende controle of femicide in België behandelen, (ii) gepubliceerd zijn in 2022 of 2025, (iii) door *HLN* of *Het Nieuwsblad*, en (iv) minstens 350 woorden bevatten. De exclusiecriteria voor artikelen golden als het louter ging om (i) juridische verslaggevingen zonder feitelijke beschrijvingen, (ii) en duplicaten voor andere edities.

3.3.3 Gerealiseerde steekproef inhoudsanalyse

De inhoudsanalyse resulteerde in een finale steekproef van 51 artikelen, waarondervat 24 artikelen uit 2022 en 27 artikelen uit 2025. Hiervan zijn 27 artikelen afkomstig uit *HLN* en 24 uit *Het Nieuwsblad*. Tabel 1 geeft een overzicht van de verdeling van de gerealiseerde steekproef naar krant en jaar.

Tabel 1
Verdeling van de gerealiseerde steekproef naar krant en jaar

Krant	**2022**	**2025**	**Totaal**
HLN	12	15	27
Het Nieuwsblad	12	12	24
Totaal	**24**	**27**	**51**

[5] Wet van 28 maart 2023, BS 17 april 2023

Deze aanpak beoogt een evenwicht tussen temporele spreiding en praktische haalbaarheid. Hoewel niet alle relevante artikelen werden opgenomen, **maakt** de steekproef **het mogelijk** om tendensen in de berichtgeving over de onderzochte periode te identificeren. De resultaten dienen dan ook geïnterpreteerd te worden als indicatief voor bredere nieuwspatronen. De volledige dataset die voor deze analyse is gebruikt, is opgenomen in Bijlage 5.

3.3.4 Gerealiseerde steekproef survey

De survey liep van 27 december 2025 tot 18 februari 2026 en bereikte een finale steekproef van 150 respondenten (zie Bijlage 5 voor de volledige dataset). De einddatum werd bewust vóór de uitzending van een VRT-reeks[6] over femicide gelegd, om te vermijden dat verhoogde publieke aandacht de bekendheid van respondenten met het begrip zou beïnvloeden. De steekproef werd verzameld via convenience sampling, verspreid via sociale media, waaronder Facebook, Instagram, TikTok en Quora. De keuze voor deze kanalen is gebaseerd op de doelgroepen die ze doorgaans bereiken. Terwijl Facebook voornamelijk door volwassenen wordt gebruikt, zijn jongeren volgens eerder actief op Instagram en TikTok (Truyens et al., 2024; Vanwynsberghe et al., 2024). Daarentegen trekt Quora eerder gebruikers aan met een interesse in inhoudelijke en maatschappelijke thema's, en die het platform ook gebruiken om hun kennis te delen.

Daarnaast werden verschillende organisaties per mail gecontacteerd. Om een evenwichtige geografische spreiding te garanderen, werden gemeenten gekozen uit diverse Vlaamse provincies die bovendien onderling ruim verspreid lagen. Meer bepaald ging het hier om huisartsen- en thuisverplegingspraktijken, CLB's en OCMW's. Deze actoren staan immers vaak dicht bij de leefomgeving van hulpzoekenden en hebben daardoor directe toegang tot een brede groep burgers. Om vertekening te vermijden, werden psychologen en psychiaters bewust niet bevraagd, omdat ze vanuit hun expertise het concept dwingende controle mogelijk al kennen. Op die manier werd beoogd om de algemene bevolking te bereiken.

Wat volgt, is een bespreking van de demografische kenmerken van de respondenten en de frequentie *van mediagebruik per type medium.* Zoals uit Tabel 2 is op te maken, bestaat

[6] VRT-reeks 'En nu is ze dood.'

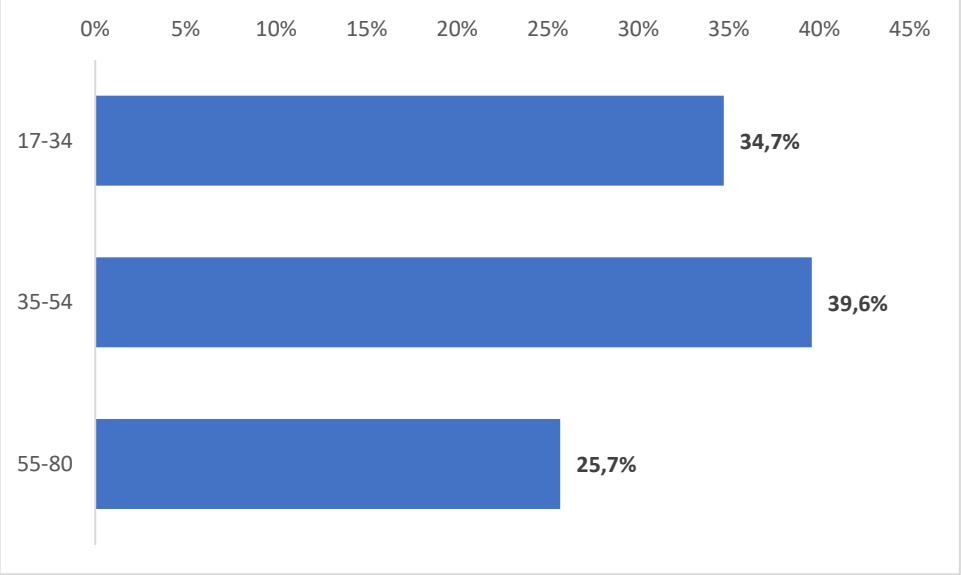
de steekproef uit 128 vrouwen (85,3%) en 22 mannen (14,7%). De steekproef is daarmee overwegend vrouwelijk.

Tabel 2
Respondentkenmerken: geslacht (n=150)

Kenmerken	Waarden	N	%
Geslacht	Vrouw	128	85,3%
	Man	22	14,7%
Totaal		150	100%

Voorts zien we in Figuur 1 dat de grootste groep respondenten zich bevindt in de leeftijdscategorie 35-54 jaar (39,6%), gevolgd door 17-34 jaar (34,7%) en 55-80 jaar (25,7%). De steekproef toont een relatief gelijke spreiding over de leeftijdsgroepen met een lichte oververtegenwoordiging in de middelste categorie. Oudere respondenten zijn iets minder vertegenwoordigd, wat wellicht samenhangt met de online verspreiding van de survey.

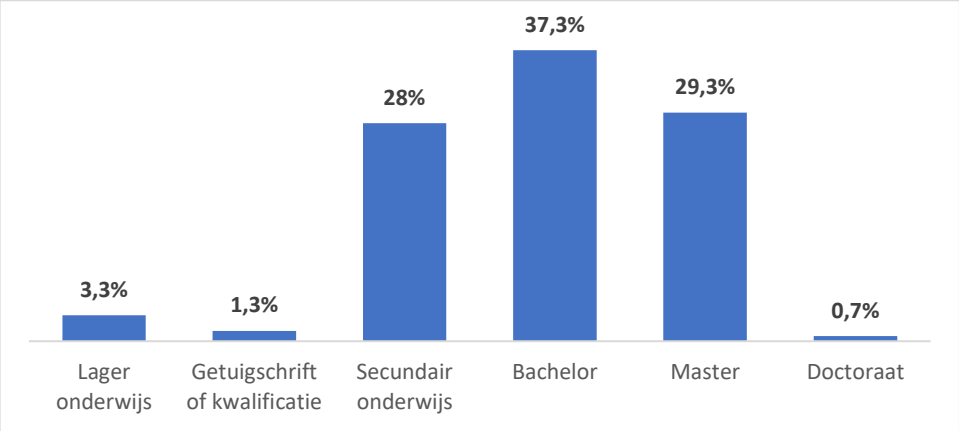
Figuur 1
Respondentkenmerken: leeftijdscategorieën



Noot. N = 150. Percentages zijn berekend op basis van valide antwoorden.

Volgens Figuur 2 beschikt de grootste groep respondenten over een bachelordiploma (37,3%), gevolgd door een masterdiploma (29,3%) en een diploma secundair onderwijs (28%). Respondenten met een lager opleidingsniveau zijn beperkt vertegenwoordigd. Samenvattend heeft ongeveer twee derde (67,3%) van de steekproef een diploma hoger onderwijs, wat wijst op een relatief hoogopgeleide steekproef.

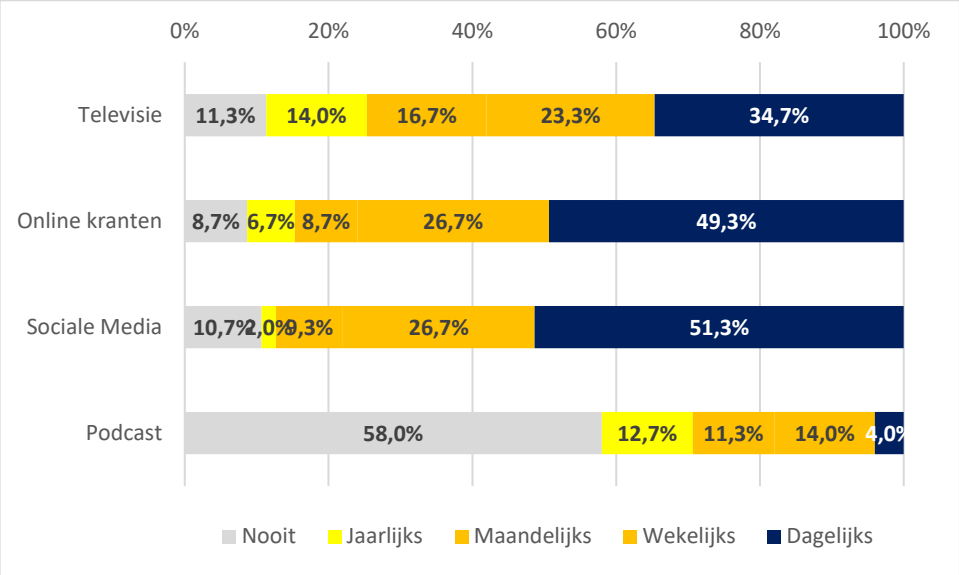
Figuur 2
Respondentkenmerken: opleidingsniveau (n=150)



Noot. N = 150. Percentages zijn berekend op basis van valide antwoorden.

Tot slot toont Figuur 3 de frequentie van mediagebruik per mediumtype (N = 150). Sociale media en online kranten worden het vaakst geraadpleegd: respectievelijk 51,3% en 49,3% van de respondenten gebruikt deze dagelijks. Televisie blijft een regelmatig gebruikte bron, al ligt het dagelijks gebruik lager (34,7%) en is het gebruik sterker verspreid over verschillende frequentiecategorieën. Deze patronen sluiten aan bij de bevindingen uit de Mediamonitor (Truyens et al., 2025). Daaruit blijkt dat de meeste Vlamingen, jongeren in het bijzonder, hun nieuws voornamelijk online consumeren via apps, websites of sociale media. Tegelijk blijven traditionele nieuwskanalen belangrijke referentiepunten, vooral voor oudere mediagebruikers die nog sterk op televisie vertrouwen. Dat sluit aan bij de samenstelling van deze steekproef, waarin 25,7% van de respondenten tussen 55 en 80 jaar oud is. Podcasts worden daarentegen duidelijk minder geconsumeerd. Een meerderheid van de respondenten (58,0%) geeft aan nooit naar podcasts te luisteren, terwijl slechts een kleine minderheid (4,0%) dit dagelijks doet. Kortom, deze resultaten bieden een methodologische onderbouwing om de focus op online nieuws in deze masterproef te behouden.

Figuur 3
Frequentie van mediagebruik per type medium (in %)



Noot. N = 150.

3.4 Data-analyse

De gecodeerde data uit de **inhoudsanalyse** werden ingevoerd in Excel en geanalyseerd in SPSS. De dataset bestaat uit nieuwsartikelen waarin per artikel variabelen zijn geregistreerd, zoals medium, publicatiejaar, kenmerken van dwingende controle, framing en betrokken actoren. Beschrijvende statistieken brachten de frequenties en verdelingen van deze variabelen in kaart. De meeste variabelen zijn binair gecodeerd (0 = afwezig, 1 = aanwezig), waardoor per categorie het aandeel artikelen kon worden berekend.

De **surveydata** werden vanuit Google Forms geëxporteerd naar Excel en SPSS. Na opschoning van de dataset werden beschrijvende statistieken berekend om de kenmerken van de steekproef en de verdeling van de antwoorden te schetsen. Concreet ging het hier om de bekendheid met dwingende controle, mediaconfrontatie en evaluatie van berichtgeving. Open antwoorden werden aanvullend thematisch geordend om terugkerende patronen te identificeren. De bevindingen worden in het volgende hoofdstuk geïntegreerd met de resultaten van de inhoudsanalyse.

3.5 Kritische reflectie op het onderzoek

Bij de interpretatie van de resultaten moet rekening worden gehouden met beperkingen in zowel validiteit als betrouwbaarheid. De generaliseerbaarheid van de **surveyresultaten** is beperkt door het gebruik van een niet-probabilistische steekproef, verspreid via sociale media (Bijleveld & Van der Geest, 2021). Hierdoor kunnen bepaalde groepen over- of ondervertegenwoordigd zijn. Eerder onderzoek wijst er immers op dat jongeren, oudere

respondenten, personen met een migratieachtergrond en mensen in kwetsbare of precaire situaties minder frequent deelnemen aan online surveys (Koetsenruijter & Van Hout, 2018; Bijleveld & Van der Geest, 2021). Daarbovenop verhoogt de relatief kleine steekproef (n = 150) de kans op toevallige variatie. De interne validiteit werd versterkt door gestandaardiseerde vragen, duidelijke antwoordcategorieën en een eenduidige definitie van 'dwingende controle'. Toch blijven interpretatieverschillen en sociaal wenselijk antwoordgedrag mogelijk, wat tot vertekening kan leiden (Bell et al., 2023; Bijleveld & Van der Geest, 2021). Om deze redenen kunnen de surveyresultaten niet als representatief worden geacht voor de Vlaamse bevolking en moeten die daarom als indicatief worden beschouwd.

De betrouwbaarheid van de **inhoudsanalyse** werd verhoogd door een coderingshandleiding, binaire codering en het coderen van expliciete vermeldingen. Deze aanpak vermindert interpretatieve bias, maar beperkt tegelijk de validiteit: impliciete vormen van dwingende controle blijven buiten beeld, waardoor de werkelijke aanwezigheid mogelijk wordt onderschat. Daarnaast is de analyse gebaseerd op bestaande documenten, namelijk journalistieke teksten die selectief en geframed kunnen zijn. Niet alle aspecten van dwingende controle worden noodzakelijk benoemd, waardoor bepaalde gedragingen onderbelicht kunnen blijven. De resultaten weerspiegelen dus de mediapresentatie van het fenomeen, niet de feitelijke realiteit. Tot slot dient te worden opgemerkt dat de focus op twee nieuwsmerken (*HLN* en *Het Nieuwsblad*) de externe validiteit van de inhoudsanalyse beperkt. Hoewel deze keuze methodologisch werd onderbouwd op basis van bereik en maatschappelijke relevantie, zijn de bevindingen niet zonder meer generaliseerbaar naar andere nieuwsmedia, zoals kwaliteitskranten of audiovisuele media. Nieuwsmedia hanteren immers andere redactiekeuzes, invalshoeken en vertelvormen, wat een impact kan hebben op de manier waarop ze dwingende controle voorstellen.

4 ANALYSE

Dit hoofdstuk bestaat uit drie delen: de resultaten van de inhoudsanalyse van HLN en Het Nieuwsblad, de resultaten van het surveyonderzoek onder Vlaamse nieuwsgebruikers, en de discussie waarin de bevindingen worden geïnterpreteerd. Naast de gesloten surveyvragen beantwoordden respondenten ook een open vraag. Representatieve, geanonimiseerde citaten uit deze open antwoorden worden in de discussie gebruikt om de statistische resultaten te illustreren en te nuanceren.

4.1 Resultaten inhoudsanalyse

In wat volgt worden de resultaten gepresenteerd die de vraag beantwoorden in welke mate dwingende controle als specifieke vorm van (ex-)partnergeweld aan bod komt in *HLN* en *Het Nieuwsblad*. Eerst wordt nagegaan hoe vaak over (ex-)partnergeweld wordt gerapporteerd, waarna expliciet wordt gekeken naar de aanwezigheid van dwingende controle in deze berichtgeving.

Deelonderzoeksvraag 1/4: *Hoe vaak wordt er geschreven* over geweld binnen intieme partnerrelaties *in Het Laatste Nieuws en Het Nieuwsblad?*

Tabel 3 geeft een overzicht van de gebruikte begrippen in de berichtgeving over geweld binnen intieme partnerrelaties in 2022 en 2025. In beide kranten blijft 'partnergeweld' het meest gehanteerde begrip. Bij *HLN* steeg dit aandeel met 5,3 procentpunt (van 23,5% naar 28,8%), terwijl *Het Nieuwsblad* een licht fluctuerend patroon vertoont (van 25,5% naar 23,6%).

Er valt eveneens een duidelijke verschuiving in terminologie op. Sensatiegerichte begrippen, zoals 'familiedrama', 'gezinsdrama' en 'passionele moord', dalen in beide kranten. Daarnaast valt op dat het gebruik van *huiselijk geweld* daalt in beide kranten (HLN: 22,7% naar 10,4%; Het Nieuwsblad: 20,2% naar 11,2%), terwijl *intrafamiliaal geweld* net toeneemt (HLN: 11,5% naar 16,6%; Het Nieuwsblad: 17,2% naar 22,8%).

Verder komen termen als 'slagen en verwondingen' en 'toxische relatie' relatief vaak voor. Dit suggereert dat de berichtgeving nog eerder focust op incidentele, fysieke vormen van geweld dan op onderliggende patronen van controle. Bovendien is de aanwezigheid van de term 'vechtscheiding' (tussen 7,3% en 9,4%) opvallend, omdat dit begrip een wederzijdse verantwoordelijkheid in een conflict seuggereert, wat het eenzijdige karakter

van dwingende controle onzichtbaar kan maken.

Tabel 3
Begrippen in berichtgeving over geweld binnen intieme partnerrelaties in HLN en Het Nieuwsblad (2022–2025), %

Begrippen	HLN 2022 (%)	HLN 2025 (%)	NB 2022 (%)	NB 2025 %
Partnergeweld	23,5%	28,8%	25,5%	23,6%
Huiselijk geweld	22,7%	10,4%	20,2%	11,2%
Intrafamiliaal geweld	11,5%	16,6%	17,2%	22,8%
Gendergerelateerd geweld	1,4%	2,1%	1,1%	2,3%
Dwingende controle	**0,0%**	**0,2%**	**0,1%**	**0,1%**
Coercive control	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Intieme terreur	0,3%	0,2%	0,4%	0,6%
Intiem partnergeweld	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%
Toxische relatie	4,9%	7,0%	4,6%	5,3%
Slagen verwondingen partner	8,7%	12,7%	9,3%	10,7%
Mishandeling partner	5,6%	6,6%	3,5%	4,9%
Familiedrama	7,0%	3,5%	5,5%	3,8%
Femicide	1,4%	2,1%	1,0%	4,3%
Gezinsdrama	2,7%	1,0%	3,2%	1,2%
Passionele moord	0,5%	0,5%	0,9%	0,5%
Vechtscheiding	9,4%	7,5%	7,3%	8,0%
Vrouwenmoord	0,5%	0,5%	0,0%	0,7%

Noot. *HLN 2022 (n = 1027), HLN 2025 (n = 1277), Het Nieuwsblad 2022 (n = 803), Het Nieuwsblad 2025 (n = 1064). Percentages zijn kolompercentages. De begrippen in de tabel behoren tot het overkoepelende thema 'geweld binnen intieme partnerrelaties'. 'Partnergeweld' verwijst hier naar het letterlijke begrip, niet naar het overkoepelende thema.*

Hoewel de aandacht voor partnergeweld toeneemt, wordt de specifieke term 'dwingende controle' nauwelijks genoemd. Bij *HLN* steeg dit minimaal van 0% naar 0,2%, terwijl dit bij *Het Nieuwsblad* stabiel bleef op 0,1%. Ook gerelateerde concepten zoals 'coercive control' en 'intieme terreur' zijn nagenoeg afwezig. De term 'femicide' is eveneens beperkt aanwezig, al is er in *Het Nieuwsblad* een lichte toename zichtbaar (van 1,0% naar 4,3%).

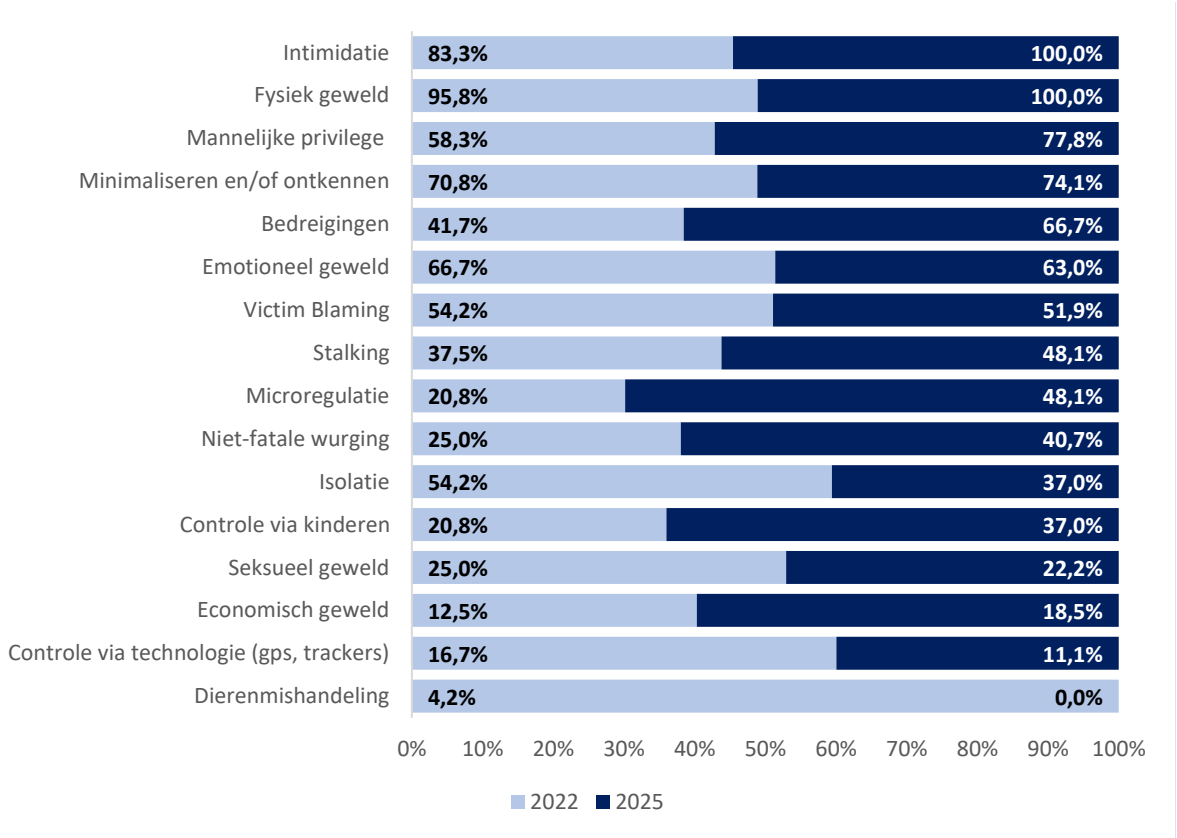
Samengevat tonen de resultaten aan dat, hoewel de berichtgeving over partnergeweld aanwezig en evoluerend is, het specifieke concept *dwingende controle* nauwelijks

expliciet wordt benoemd. De terminologie ontwikkelt zich in de richting van meer formele en beleidsmatige termen, echter zonder dat er een duidelijke integratie van dit specifieke concept plaatsvindt.

Deelonderzoeksvraag 2/4: ***Welke gedragsindicatoren worden gehanteerd die wijzen op dwingende controle?***

Figuur 4 geeft een overzicht van de gedragsindicatoren van dwingende controle die werden geïdentificeerd in de geanalyseerde artikelen (N = 51). In 2025 kwamen fysiek geweld en intimidatie in alle artikelen voor (100%), tegenover respectievelijk 95,8% en 83,3% in 2022. De meest opvallende stijgingen in de dataset zijn te zien bij microregulatie (+27,3 procentpunt), bedreigingen (+25,0 procentpunt) en mannelijk privilege (+19,5 procentpunt).

Figuur 4
Gedragsindicatoren van dwingende controle (in %), opgesplitst naar jaar (2022-2025)



Noot. N=51. Meerdere gedragsindicatoren konden per artikel voorkomen.

Een aantal indicatoren vertoonde daarentegen een dalende tendens. Zo nam het aandeel isolatie af met 17,2 procentpunt (van 54,2% naar 37,0%), daalde emotioneel geweld licht van 66,7% naar 63,0%, en nam *victim blaming* af van 54,2% naar 51,9%. Ook controle

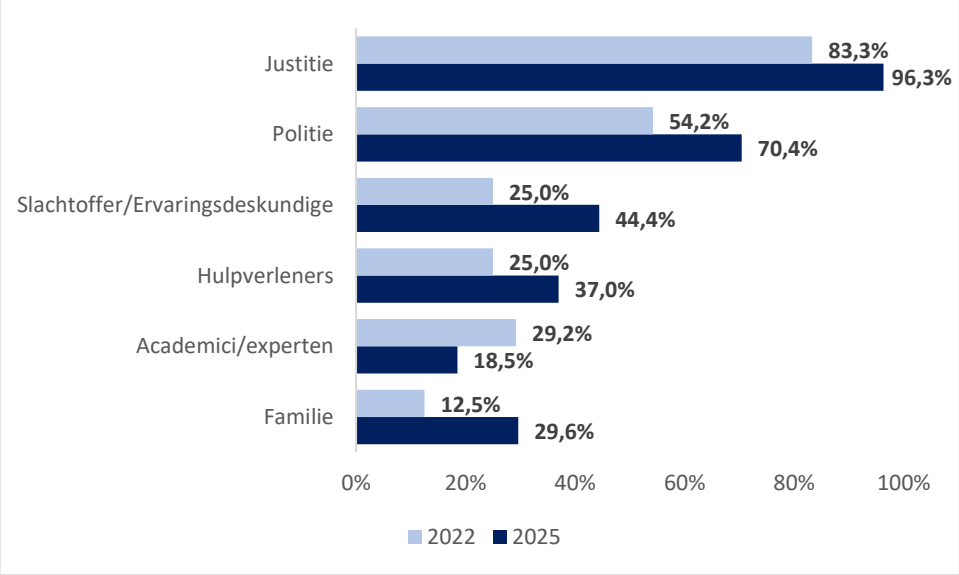
via technologie (zoals gps-trackers) vertoonde een daling, van 16,7% naar 11,1%. Hoewel indicatoren zoals controle via kinderen, seksueel geweld en economisch geweld in 2025 een stijging of daling lieten zien, bleven zij over de gehele periode bezien tot de minder frequent gerapporteerde gedragingen behoren. Tot slot zien we dat dierenmishandeling, dat in 2022 nog in 4,2% van de artikelen voorkwam, in 2025 volledig afwezig was.

Deelonderzoeksvraag 3/4: ***Hoe vaak krijgen actoren het spreekrecht om dwingende controle in krantenartikelen uit te leggen?***

Actoren werden op twee manieren gecodeerd. Enerzijds werd nagegaan op welke informatiebronnen journalisten zich baseren in hun berichtgeving over (ex-)partnergeweld. Anderzijds werden actoren gecodeerd die expliciet duiding geven bij het fenomeen zelf. Deze tweede categorie is methodologisch het relevantst, omdat ze inzicht biedt in welke stemmen het meeste gewicht krijgen in het maatschappelijk debat.

Figuur 5 toont welke actoren als informatiebron worden gebruikt in berichtgeving over (ex-)partnergeweld in 2022 en 2025.

Figuur 5
Actoren die als informatiebron worden gebruikt in 2022 en 2025 (in %)



Noot. N = 24 (2022) en N = 27 (2025)

In beide jaren domineren justitie en politie als primaire bronnen. Het aandeel van justitie groeit met 13,0 procentpunt (van 83,3% naar 96,3%), terwijl de politie een stijging van 16,2 procentpunt laat zien (van 54,2% naar 70,4%). Slachtoffers of ervaringsdeskundigen

worden in 2025 vaker ingezet, wat een toename betekent van 19,4 procentpunt (van 25,0% naar 44,4%). Ook bij hulpverleners is een stijging van 12,0 procentpunt zichtbaar, waarbij het aandeel groeide van 25,0% naar 37,0%. Familieleden vertonen een stijging van 17,1 procentpunt, van 12,5% naar 29,6%. Tot slot zien we dat de betrokkenheid van academici of experts daalt van 29,2% in 2022 naar 18,5% in 2025, wat uitkomt op een afname van 10,7 procentpunt.

Tabel 4 geeft een overzicht van de actoren die spreekrecht krijgen om duiding te geven bij dwingende controle. In vergelijking met de informatiebronnen is het aantal artikelen met een duiding relatief klein (N = 8 in 2022; N = 5 in 2025). In 2022 zijn onderzoekers (37,5%) en slachtoffers of ervaringsdeskundigen (25,0%) de belangrijkste bronnen van duiding, gevolgd door justitie (25,0%) en familieleden (12,5%). In 2025 verschuift dit patroon. Onderzoekers blijven de belangrijkste duidingsactor met 40,0% (+2,5 procentpunt), terwijl slachtoffers, familieleden en politie elk in 20,0% van de artikelen voorkomen. Voor de politie betekent dit een stijging van 20,0 procentpunt, terwijl het aandeel van justitie volledig verdween (een afname van 25,0 procentpunt).

Tabel 4
Actoren die spreekrecht krijgen in artikels om duiding te geven aan dwingende controle, naar jaar (2022-2025)

Actoren	**2022 *N* (%)**	**2025 *N* (%)**	**Totaal *N* (%)**
Slachtoffers/ervaringsdeskundigen	2 (25,0 %)	1 (20,0 %)	3 (23,1%)
Familie	1 (12,5%)	1 (20,0%)	2 (15,4%)
Onderzoekers	3 (37,5%)	2 (40,0%)	5 (38,5%)
Politie	0 (0,0 %)	1 (20,0%)	1 (7,1%)
Justitie	2 (25,0%)	0 (0,0 %)	2 (15,4%)
Totaal *N* (%)	8 (100,0 %)	5 (100,0 %)	13 (100,0 %)

Noot. N = 8 (2022) en N = 5 (2025). Percentages geven het aandeel artikelen weer waarin de actor voorkomt om duiding te geven. Meerdere actoren konden per artikel voorkomen.

Deelonderzoeksvraag 4/4: *Hoe vaak wordt er expliciet verwezen naar gespecialiseerde hulpinstanties (zoals de hulplijn 1712)?*

Tot slot illustreert Tabel 5 hoe vaak in de berichtgeving expliciet wordt verwezen naar gespecialiseerde hulpinstanties. In beide jaren blijft het aantal artikelen dat naar een hulpinstantie verwijst laag. In 2022 gebeurt dit in 8,3% van de artikelen (N=2), een

aandeel dat met 6,5 procentpunt stijgt tot 14,8% (N=4) in 2025. Ondanks deze toename wordt in het merendeel van de artikelen geen verwijzing naar hulpverlening opgenomen (91,7% in 2022 en 85,2% in 2025).

Tabel 5
Verwijzing naar hulpinstanties per jaar van publicatie

Antwoord	**2022 *N* (%)**	**2025 *N* (%)**
Nee	22 (91,7%)	23 (85,2%)
Ja	2 (8,3%)	4 (14,8%)
Totaal *N* (%)	24 (100,0%)	27 (100,0%)

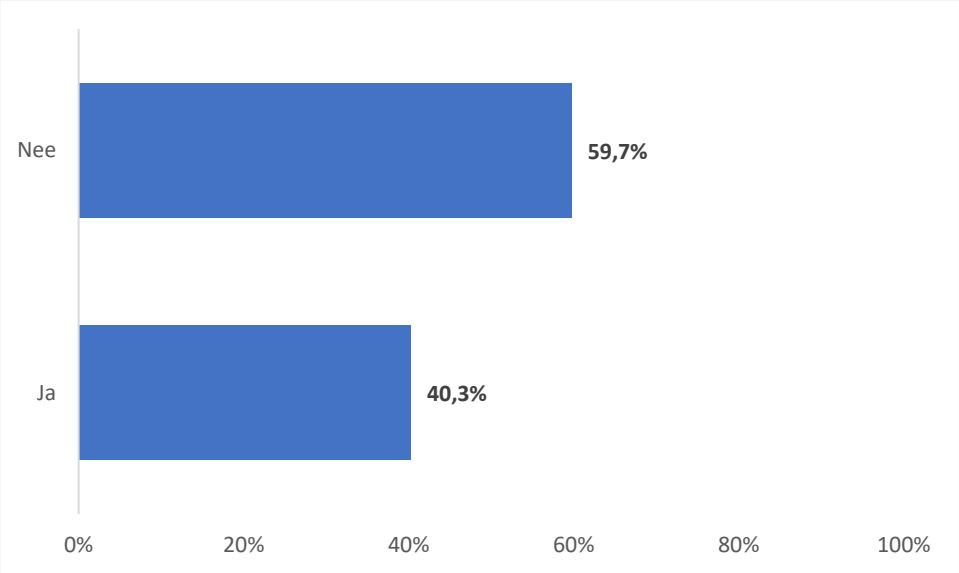
Noot. N = 51. Percentages zijn berekend per jaar (kolompercentages)

4.2 Resultaten survey

Deelonderzoeksvraag 1/3: *In welke mate zijn Vlaamse nieuwsgebruikers vertrouwd met het concept dwingende controle?*

Figuur 6 toont in welke mate Vlaamse nieuwsgebruikers vertrouwd zijn met het concept *dwingende controle*. Een meerderheid van de respondenten, namelijk 59,7%, geeft aan het begrip niet te kennen, terwijl 40,3% aangeeft er wel mee vertrouwd te zijn. De percentages zijn gebaseerd op 149 geldige antwoorden.

Figuur 6
Vertrouwdheid met het concept dwingende controle (in %)



Noot. N = 149. Percentages zijn berekend op basis van geldige antwoorden.

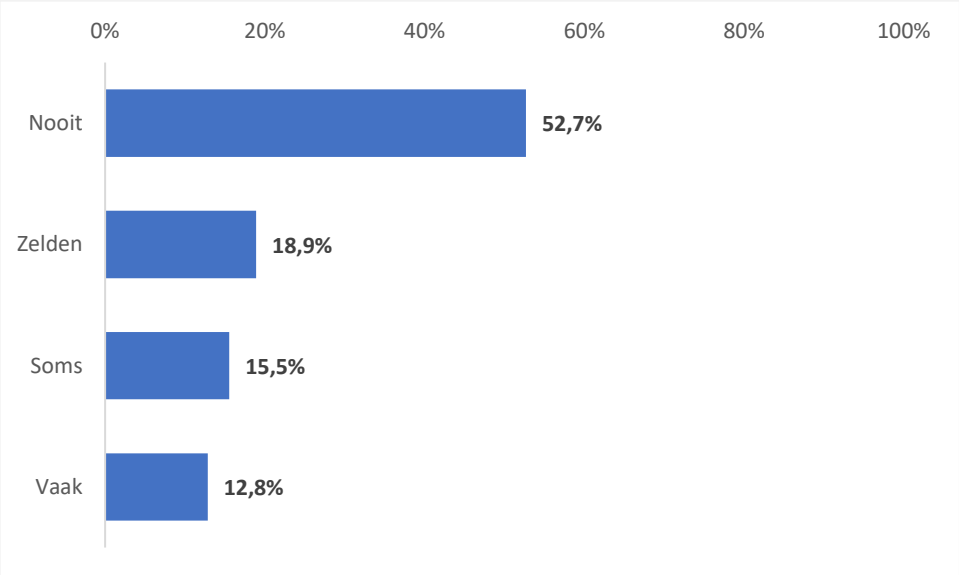
Deelonderzoeksvraag 2/3: *Hoe beoordelen Vlaamse nieuwsgebruikers de frequentie en informerende rol van de berichtgeving over dwingende controle in de Vlaamse pers?*

Om deze deelvraag te beantwoorden wordt eerst gekeken hoe vaak respondenten de term *dwingende controle* in Vlaamse media tegenkomen. Daarna wordt onderzocht hoe zij deze berichtgeving beoordelen en in welke mate die bijdraagt aan hun gevoel voldoende geïnformeerd te zijn. Figuur 7 toont hoe vaak Vlaamse nieuwsgebruikers de term het afgelopen jaar hebben gezien.

Een meerderheid van de respondenten (52,7%) geeft aan de term het afgelopen jaar nooit te hebben gezien, en 18,9% kwam de term slechts zelden tegen. Samen betekent dit dat ruim 71% van de nieuwsgebruikers nauwelijks tot niet wordt blootgesteld aan het begrip.

Een kleinere groep rapporteert een hogere blootstelling: 15,5% geeft aan de term soms te hebben gezien, terwijl 12,8% aangeeft deze vaak tegen te komen.

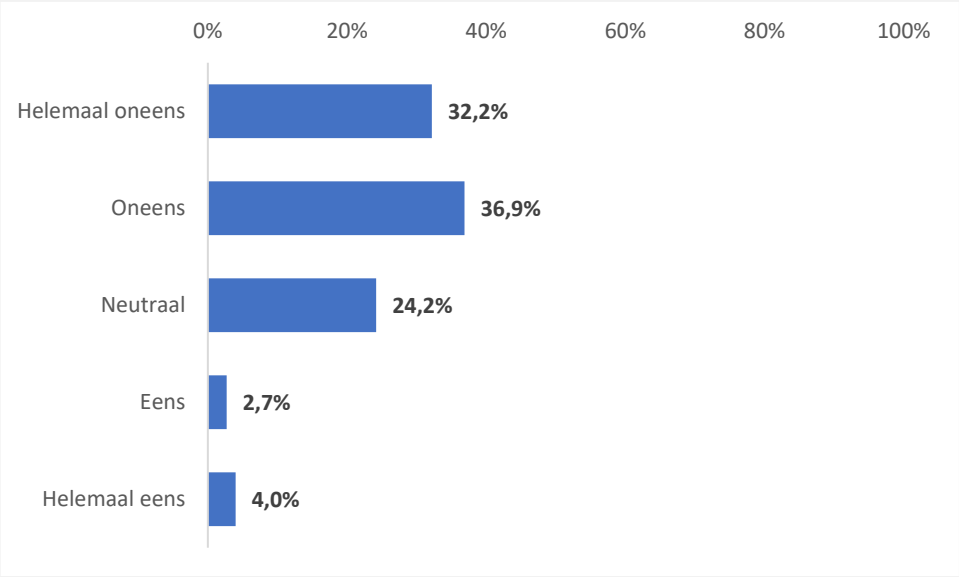
Figuur 7
Blootstelling aan de term 'dwingende controle' in Vlaamse media (laatste 12 maanden, in %)



Noot. N = 148. Percentages zijn berekend op basis van geldige antwoorden.

Figuur 8 toont in welke mate respondenten vinden dat Vlaamse media voldoende aandacht besteden aan uitleg over dwingende controle. Een meerderheid is het hiermee (helemaal) oneens: 32,2% geeft aan helemaal oneens te zijn en 36,9% is oneens. Daarnaast blijft 24,2% neutraal. Slechts een kleine minderheid is het (helemaal) eens met de stelling (2,7% eens; 4,0% helemaal eens).

Figuur 8
Beoordeling van de mate waarin Vlaamse media voldoende aandacht besteden aan de uitleg over dwingende controle (in %)

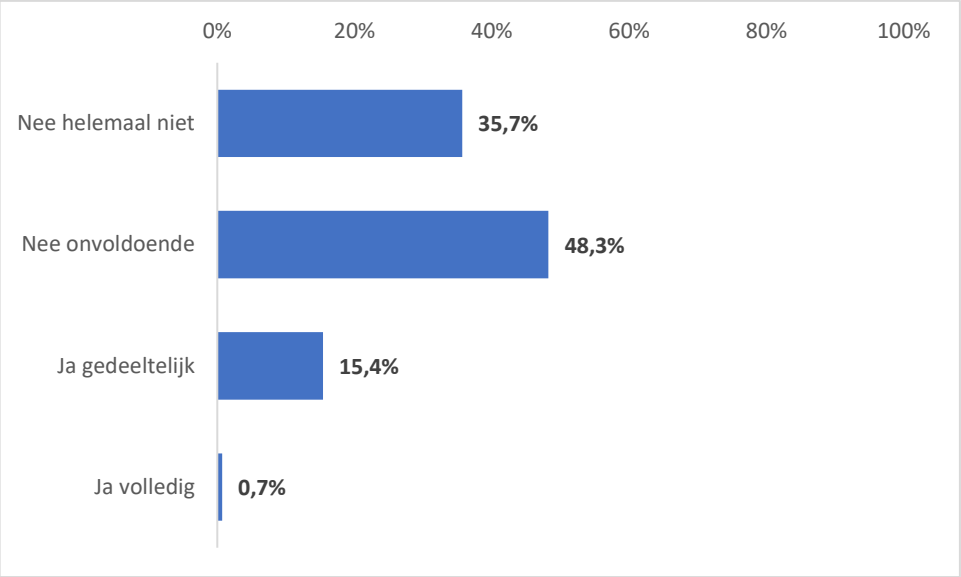


Noot. N = 149. Percentages zijn gebaseerd op geldige antwoorden.

Figuur 9 brengt in kaart in welke mate Vlaamse nieuwsgebruikers zich door de huidige berichtgeving geïnformeerd voelen om signalen van dwingende controle te herkennen. Uit de resultaten blijkt dat een grote meerderheid van de respondenten (84,0%) een tekort aan informatie ervaart. Van deze groep geeft 35,7% aan 'helemaal niet' geïnformeerd te zijn en 48,3% 'onvoldoende'.

Een kleiner aandeel van de respondenten (15,4%) voelt zich gedeeltelijk geïnformeerd. Slechts 0,7% van de ondervraagden geeft aan zich volledig geïnformeerd te voelen door de berichtgeving. Deze data wijzen op een discrepantie tussen de huidige media-inhoud en de mate waarin het publiek zich toegerust voelt om de problematiek te herkennen

Figuur 9
Mate waarin Vlaamse nieuwsgebruikers zich voldoende geïnformeerd voelen door berichtgeving om signalen van dwingende controle te herkennen (in %).



Noot. N = 143. Percentages zijn berekend op basis van geldige antwoorden.

Deelonderzoeksvraag 3/3: *Aan welke actoren kennen nieuwsgebruikers de hoogste mate van geschiktheid toe om te communiceren over dwingende controle?*

Uit de resultaten in Tabel 6 blijkt dat respondenten vooral actoren die dichtbij de praktijk staan geschikt vinden om over dwingende controle te communiceren. Hulpverleners genieten de hoogste voorkeur: 88% (N = 126) van de respondenten vindt dat ze een rol moeten spelen. Ook slachtoffers en ervaringsdeskundigen worden breed gedragen, waarbij 84% (N = 119) hun perspectief als essentieel beschouwt. Daarnaast ziet een grote meerderheid een duidelijke rol weggelegd voor politie en justitie (80%; N = 115). Academici en experten krijgen eveneens ruime erkenning (72%; N = 104), hoewel ze minder vaak als geschikte actor worden aangemerkt dan praktijkactoren of institutionele instanties. Daartegenover staat een beduidend lagere score voor meer politieke of publieke figuren. Slechts 34% (N = 48) van de respondenten vindt dat politici een rol moeten spelen in de communicatie over dit thema. Influencers worden het minst geschikt geacht, met een score van 33% (N = 46).

Tabel 6
Mate waarin nieuwsgebruikers actoren geschikt achten om te communiceren over dwingende controle (in %)

Actoren	**%**	***N***	***N* totaal**
Hulpverleners	88%	126	143
Slachtoffer/ervaringsdeskundige	84%	119	142
Politie en justitie	80%	115	144
Academici/experten	72%	104	144
Politici	34%	48	141
Influencers	33%	46	140

Noot. Percentages geven het aandeel respondenten weer dat de actor als (zeer) geschikt beschouwt. N is het aantal respondenten dat "ja" antwoordde. N totaal is het totale aantal respondenten dat deze vraag beantwoordde.

4.3 Discussie

De analyse van de berichtgeving in *Het Laatste Nieuws* en *Het Nieuwsblad* (2022–2025) toont dat de terminologie rond geweld binnen intieme partnerrelaties in beweging is. *Partnergeweld* blijft het meest gebruikte begrip. Sensatiegerichte termen zoals *familiedrama* en *passionele moord* nemen duidelijk af, maar *vechtscheiding* blijft gemiddeld in 9% van de artikelen voorkomen. Avontuur (2022) stelt dat die term een symmetrische machtsdynamiek en gedeelde verantwoordelijkheid suggereert, wat haaks staat op de asymmetrische aard van dwingende controle. Hierdoor verschuift de framing naar een privaat conflict, waarbij structurele factoren uit beeld blijven. Tegelijkertijd evolueert het taalgebruik van *huiselijk geweld* naar beleidsmatige termen zoals *intrafamiliaal geweld*. Die verschuiving houdt mogelijk verband met beleidsbronnen waarop journalisten zich baseren. In de context van geweld binnen gezinnen maken zowel overheidsorganisaties als statistieken van de Federale Politie (2025) gebruik van het concept 'intrafamiliaal geweld'. Aangezien journalisten voor informatie over geweldszaken zich vaker beroepen op deze instanties, lijkt het aannemelijk dat deze terminologie ook doorschemert in de nieuwsartikelen.

Het valt echter op dat het begrip 'dwingende controle' bijna niet wordt genoemd in de berichtgeving; in 2025 werd dit slechts in 0,1% tot 0,2% van de gevallen duidelijk vermeld. Ook femicide komt in stijgende lijn, maar nog beperkt aan bod. Dit sluit aan bij internationale studies die aantonen dat media vasthouden aan vertrouwde, juridisch ingebedde terminologie (Dekić, 2017; Meltzer, 2024). De nieuwswaarden van Galtung en Ruge (1965) bieden hiervoor een verklaringskader. Nieuwsfeiten over partnergeweld met mogelijke elementen van dwingende controle worden voornamelijk voorgesteld als individuele gevallen, niet als het resultaat van bredere sociale invloeden. Dit is rechtstreeks verbonden met de wetmatigheden van frequentie (F1) en personificatie (F11) die door Galtung en Ruge (1965) worden toegelicht. Een structureel proces van dwingende controle heeft geen acute, kortstondige amplitude en mist daardoor 'frequentie'. De journalistieke praktijk pikt het fenomeen bijgevolg pas op wanneer het escaleert in een feitelijk en overzichtelijk incident (zoals fysieke slagen of een fatale afloop), wat de personificatiereflex in de hand werkt. Ter illustratie zijn gepersonifieerde concepten, zoals slagen en verwondingen, duidelijk en herkenbaar voor het publiek. Tegelijk hebben dergelijke incidenten een duidelijk begin- en eindpunt, waardoor ze makkelijker te kaderen zijn dan complexe, structurele processen.

Wat betreft de gerapporteerde gedragsindicatoren in de nieuwsartikelen valt op dat fysiek geweld (100% in 2025) en intimidatie (100% in 2025) bijna altijd vermeld worden, met daarnaast een sterke stijging van microregulatie (+27,3 procentpunt). Daarentegen valt op dat seksueel geweld (25,0% in 2022; 22,2% in 2025) en economisch geweld (12,5% en 18,5%) slechts beperkt voorkomen in nieuwsartikelen over partnergeweld, zeker in vergelijking met de overige indicatoren. Een mogelijke verklaring is dat deze geweldsvormen ook in officiële statistieken ondervertegenwoordigd zijn. Politieregistraties weerspiegelen immers primair de meldingsbereidheid van slachtoffers en de registratiepraktijken van instanties; seksueel en economisch geweld worden structureel minder gemeld (Bijleveld & Van der Geest, 2021; WHO, 2025). Wat niet geregistreerd wordt, bereikt zelden de pers. De afhankelijkheid van institutionele bronnen vergroot zo de blinde vlekken in de berichtgeving.

Enerzijds suggereren deze bevindingen dat journalisten situaties beschrijven die theoretisch als dwingende controle kunnen worden geduid, zonder de dynamiek expliciet te benoemen. Dat onderscheid is maatschappelijk relevant. Zo toont framingonderzoek aan dat het louter beschrijven van incidenten zonder ze te plaatsen in een breder patroon van controle een episodische framing in stand houdt die de structurele en relationele aard van het geweld verhult (Entman, 1993; Sutherland et al., 2016; Taccini & Mannarini, 2024). Nieuwsgebruikers worden blootgesteld aan de verschijnselen, maar missen de conceptuele bouwstenen om die als patroon te herkennen.

Anderzijds wijst het hoog aantal nieuwsberichten over fysiek geweld erop dat de journalistiek nog te vaak focust op zichtbaar geweld. Vanuit deze optiek kan gesteld worden dat de nieuwsartikelen eerder aanleunen bij een episodische framing. De professionele context waarin journalisten werken, kunnen deze bevindingen deels verklaren. Zo wijst Uibu (2023) op juridische beperkingen die invloed kunnen uitoefenen op het eindproduct van een nieuwsverhaal. Fysiek geweld is zichtbaar en juridisch vast te stellen, terwijl dwingende controle een deskundige beoordeling vereist. Zolang die onderbouwde beoordeling er niet is, loopt het nieuwsmedium het risico op juridische repercussies, denk aan klachten over smaad of laster. Een aanvullende verklaring ligt in het werk van Tuchman (1978), die benadrukt dat nieuwsproductie altijd ingebed is in een breder redactioneel proces. Nieuws is geen objectieve weergave van de werkelijkheid, maar een sociale constructie die gevormd wordt door de organisatie die het produceert.

Journalisten moeten daarbij navigeren binnen de verwachtingen, routines en regels van hun redactie (Van Leuven & Deprez, 2025).

Deze organisatorische inbedding weerspiegelt een zekere mate van heteronomie binnen het journalistieke veld (Hanitzsch, 2011). Heteronomie is hoog wanneer interne, professionele standaarden moeten wijken voor externe krachten en commerciële overwegingen. In de context van de populaire dagbladpers (HLN en Het Nieuwsblad) wordt de nieuwsproductie mede gestuurd door een marktlogica waarin economisch kapitaal, zoals click rates en een breed publieksbereik, en het vermijden van operationele risico's centraal staan (Hanitzsch, 2011). Dit heteronome karakter vertaalt zich concreet naar de interne controlepunten op de redactie, waar een journalistieke tekst verschillende selectiemomenten passeert en de eindredactie een laatste inhoudelijke en taalkundige controle uitvoert. Zelfs wanneer een journalist patronen van dwingende controle initieel expliciet benoemt, kunnen deze redactionele ingrepen leiden tot een afvlakking van de terminologie. Het eindproduct wordt onder druk van die marktlogica bijgestuurd in functie van meer toegankelijke, breed herkenbare of juridisch veilige formuleringen, waardoor de complexiteit en de asymmetrische aard van relationeel geweld deels verloren gaan.

De beperkte aandacht voor dwingende controle in de Vlaamse nieuwsmedia lijkt een directe weerspiegeling te vinden in de beperkte kennis bij het publiek. Ten eerste tonen de surveyresultaten dat een meerderheid van de nieuwsgebruikers (59,7%) het begrip niet kent. Deze correlatie suggereert dat de media momenteel tekortschieten in hun maatschappelijke rol; hoewel de terminologie verschuift naar meer beleidsmatige termen zoals 'intrafamiliaal geweld', blijft de conceptuele verdieping uit die nodig is voor publieke herkenning. Ten tweede geeft 84% van de respondenten aan zich onvoldoende geïnformeerd te voelen om signalen van dwingende controle te herkennen. Slechts 0,7% voelt zich volledig geïnformeerd. Deze bevindingen sluiten aan bij Napoli (1999) en Hendrickx et al. (2020), die stellen dat de loutere aanwezigheid van een thema in het media-aanbod niet gelijkstaat aan effectieve blootstelling of impact. Berichtgeving over partnergeweld in zijn geheel lijkt het publiek te bereiken, maar de specifieke informatieve waarde ervan voor de herkenning van dwingende controle is minimaal. Deze inzichten dragen bij tot het concept epistemisch onrecht (Fricker, 2007): wanneer de taal in het publieke domein ontbreekt om bepaalde ervaringen te benoemen, blijven die ervaringen onzichtbaar voor zowel de samenleving als voor de betrokkenen zelf. Het volgende citaat

uit de survey illustreert hoe dit epistemisch onrecht zich in de praktijk manifesteert en hoe slachtoffers daardoor herhaaldelijk getraumatiseerd raken:

> "Om het cru te stellen: de hulpverleners van Slachtofferhulp en jeugdzorg hebben zelf geen flauw idee hoe dit speelt, hoe die mannen in elkaar zitten en welke gevolgen dit achteraf nog heeft. Ik en mijn kinderen worden al tien jaar verder mishandeld, psychisch dan, mét hulp van gerecht en jeugdzorg. Het is een schande. De vzw ZIJN, beweging tegen geweld, geeft wél goede info en tips."

Tegelijk laat dezelfde survey een belangrijke nuance zien**.** Hoewel een deel van de respondenten foutieve definities gaf of aangaf de term niet te kennen, slaagde een andere groep er wel degelijk in om het concept 'dwingende controle' bijna accuraat te omschrijven. Om dit te illustreren worden hierna twee citaten erbij gehaald. Zo omschreef een respondent de dynamiek als:

> "Het controleren van iemands dagelijkse leven door het achterhouden en afnemen van de middelen die nodig zijn om te voorzien in dagelijkse behoeften, waardoor het slachtoffer radeloos en angstig wordt, met alle gevolgen van dien. Wie niet sterk in zijn schoenen staat, gaat *out of character* reageren, wat de misbruiker dan weer gebruikt om meer mensen tegen je op te zetten, inclusief je eigen kinderen en politie."

Een andere respondent benoemde het begrip als een situatie waarin "veelal een man een vrouw zoveel mogelijk probeert te gaan controleren dat zij geen eigen leven meer heeft, geen vrienden, geen contact meer met ouders enzovoort, maar ook niet weg durft vanwege (be)dreiging." Deze antwoorden suggereren dat de maatschappelijke kennis wel degelijk latent aanwezig is, maar dat het publiek botst op de grenzen van de eerder besproken journalistieke selectie.

Voorts is het relevant om de informatiebronnen van de onderzochte nieuwsartikelen te bespreken. Zo wijst de inhoudsanalyse uit dat journalisten voornamelijk steunen op justitiële bronnen (96,3%) en politiële bronnen (70,4%). Dat stemt overeen met bevindingen uit eerdere studies (Dekić, 2017; Fairbairn & Dawson, 2013; Jones, 2021; Murphy, 2021; Novo-Arbona et al., 2023; Sutherland et al., 2019; Uibu, 2023). Bullock en Cubert (2002) tonen bovendien aan dat deze institutionele bronnen vooral functioneel zijn: ze beantwoorden vragen als wat er is gebeurd, waar, wanneer, hoe en welke feiten

strafbaar zijn. Hoewel de journalistiek deze ‘vijf W’s’ traditioneel hanteert om nieuws te structureren, laten politionele bronnen emoties, context en relationele dynamieken vaak buiten beeld. Dat was ook zichtbaar in de geanalyseerde artikelen: de nadruk lag bijna uitsluitend op de feitelijke en chronologische omstandigheden. Hierdoor verdwijnt de leefwereld van het slachtoffer naar de achtergrond en wordt het geweld gereduceerd tot een strafrechtelijk “dossier” in plaats van een menselijk verhaal..

Hoewel institutionele bronnen het grootste deel van de berichtgeving domineren, kwamen in de analyse ook andere actoren aan bod. Het gebruik van slachtoffers en ervaringsdeskundigen als bronnen stijgt met 19,4 procentpunt. Enerzijds kan dit gerelateerd zijn aan personificatie, waarbij verhalen een grotere impact hebben wanneer ze een menselijk gezicht krijgen (Galtung en Ruge (1965). Immers, door slachtoffers aan het woord te laten, wordt een verhaal sneller nieuwswaardig. Aan de andere kant past dit ook bij de commerciële en regionale focus van *HLN* en *Het Nieuwsblad*, die veel waarde hechten aan nabijheid en herkenbaarheid. Dit zijn trouwens ook nieuwscriteria van Galtung en Ruge (1965).

Hulpverleners en academici zijn twee actoren die dwingende controle kunnen duiden: de eersten vanuit praktijkervaring, de laatsten vanuit wetenschappelijke kennis. In de berichtgeving zien we echter een uiteenlopende evolutie. Het gebruik van hulpverleners als bron stijgt met 12,0 procentpunt, terwijl academici 10,7 procentpunt minder aan bod komen. Tegelijk blijft de duiding van dwingende controle beperkt: in 2025 gebeurde dit slechts in twee van de vijf relevante artikelen. Wanneer het begrip wél wordt uitgelegd, gebeurt dat vooral door academici (40,0% in 2025; +2,5 procentpunt), niet door hulpverleners. Dit sluit aan bij de bevinding van Bullock en Cubert (2002) dat partnergeweld in slechts 10% van de onderzochte nieuwsartikelen als structureel maatschappelijk probleem werd gekaderd. Ook in deze studie komt dat naar voren: duiding blijft schaars, maar wanneer ze wel voorkomt, worden bredere contexten en dynamieken zichtbaar gemaakt. De huidige journalistieke praktijk vertoont hiermee een kloof met de verwachtingen van het publiek ten aanzien van informatievoorziening en duiding. Zo toont de survey dat nieuwsgebruikers hulpverleners (88%), slachtoffers en ervaringsdeskundigen (84%) en academici of experten (72%) als de meest geschikte actoren beschouwen om over dwingende controle te communiceren. Politici (34%) en influencers (33%) scoren het laagst. Die voorkeuren sluiten aan bij Porto (2005) en Hoffmann-Riem (1987), die pleiten voor een open diversiteitsopvatting waarbij ook

minder zichtbare stemmen als volwaardige democratische kennisbronnen worden beschouwd. De huidige journalistieke praktijk blijft echter verwijderd van dat normatieve ideaal.

Tot slot is de verwijzing naar hulpverleningsmogelijkheden zoals de hulplijn 1712 beperkt. Zo bevatte in 2022 slechts 8,3% van de geanalyseerde artikelen een dergelijke verwijzing; in 2025 steeg dit naar 14,8%. Een positieve evolutie, maar in de meerderheid van de artikelen ontbreekt iedere verwijzing. Een mogelijke verklaring ligt in het verschil tussen episodische en thematische framing, waarbij het laatste vaker verwijst naar hulplijnen en gespecialiseerde diensten (Karlsson et al., 2020; Novo-Arbona et al., 2023; Sutherland et al., 2019). Dat gebrek aan verwijzingen is des te problematischer omdat uit de survey blijkt dat het publiek net hulpverleners als de meest geschikte actoren beschouwt om het begrip dwingende controle te duiden. Bovendien weten mensen die geweld meemaken niet altijd waar ze terechtkunnen, en vormt de stap naar de politie voor velen een te hoge drempel. Daarom is het volgens de Vlaamse coördinator van 1712 (2026), Kasia Uzieblo, essentieel dat media bij elke berichtgeving over geweld systematisch wijzen op laagdrempelige en gratis hulpkanalen. Zulke verwijzingen kunnen niet alleen slachtoffers en omstaanders, maar ook personen die worstelen met hun eigen gewelddadig gedrag, sneller naar passende ondersteuning leiden.

5 CONCLUSIE

Het doel van dit onderzoek was om na te gaan in welke mate dwingende controle als specifieke vorm van (ex-)partnergeweld in de jaren 2022 en 2025 voorkomt in de berichtgevingen van *Het Laatste Nieuws* en *Het Nieuwsblad*. Daarnaast heeft dit onderzoek middels een survey te peilen naar de mate waarin Vlaamse nieuwsgebruikers vertrouwd zijn met dit concept.

Ten eerste laten de resultaten zien dat expliciete terminologie rondom dwingende controle nagenoeg afwezig is in de geanalyseerde verslaggeving van 2022 en 2025. Het concept wordt in beide nieuwsmerken slechts uitzonderlijk expliciet benoemd (maximaal 0,2%). Ook alternatieve conceptualiseringen, zoals 'coercive control' of 'intieme terreur', komen in de data vrijwel niet voor. Hoewel de term 'femicide' eveneens een marginale rol speelt, is er in *Het Nieuwsblad* wel sprake van een voorzichtige toename (van 1,0% naar 4,3%). Dit laat zien dat er een beperkte, maar geleidelijke integratie is van meer specifieke, gendergerelateerde ideeën in de journalistiek.

De gedragsindicatoren die theoretisch gerelateerd zijn aan dwingende controle komen frequenter aan bod in de berichtgeving. Echter, die worden zelden als onderdeel van een structureel patroon gekaderd. Vanuit deze optiek stelt dit onderzoek dat het merendeel van de nieuwsartikelen van *Het Laatste Nieuws* en *Het Nieuwsblad* een episodische framing volgt om partnergeweld met dwingende controle te kaderen. Concreet wordt er vooral gefocust op zichtbare, incidentgerichte vormen van geweld, zoals fysiek geweld en intimidatie, waardoor de dynamieken van dwingende controle minder zichtbaar worden.

Ten tweede concludeert dit onderzoek dat de berichtgeving in Het Laatste Nieuws en Het Nieuwsblad (2022 en 2025) weliswaar niet volledig eenzijdig is, maar wel een fundamenteel gebrek aan brondiversiteit vertoont. Institutionele bronnen, zoals politie en justitie, vormen het dominante perspectief in de verslaggeving, terwijl alternatieve actoren, waaronder slachtoffers, hulpverleners en academici, aanzienlijk minder vaak aan bod komen. Deze dominantie botst met het normatieve kader van deze studie. Dit kader vertrok enerzijds vanuit de open diversiteitsbenadering van McQuail en Van Cuilenburg (1983) en sloot anderzijds aan bij het inzicht van Porto (2005) dat ook minder zichtbare stemmen democratisch relevant zijn. Gelet op dit theoretische startpunt schiet de aanbodzijde van de geanalyseerde nieuwsmedia tekort: er komen onvoldoende diverse

stemmen en opinies aan bod om van een werkelijk gebalanceerd maatschappelijk debat te spreken.

Dit eenzijdige bronaanbod heeft duidelijke implicaties voor de berichtgeving en het publiek. Ten eerste blijven verwijzingen naar gespecialiseerde hulpinstanties beperkt, ondanks een voorzichtige stijging in 2025. Deze bevinding strookt met eerdere literatuur die aantoont dat vastgeroeste journalistieke routines en juridische gevoeligheden een incidentgerichte en procedurele framing van partnergeweld in de hand werken. Ten tweede weerspiegelt deze mediacontext zich in het publieksperspectief: de huidige berichtgeving slaagt er nauwelijks in om de maatschappelijke kennis over dwingende controle te vergroten. Een meerderheid van de respondenten is onbekend met het begrip en geeft aan signalen ervan niet te kunnen herkennen. Dit resulteert in een aanzienlijke kloof: hoewel nieuwsgebruikers hulpverleners, slachtoffers en academici beschouwen als de geschiktste spelers om over dwingende controle te communiceren, blijven deze stemmen in de praktijk onvoldoende vertegenwoordigd. De huidige media-inhoud schiet hiermee tekort in het vervullen van de reële informatiebehoeften van het publiek.

In retrospectief lost dit onderzoek de in de inleiding vooropgestelde wetenschappelijke en methodologische doelstellingen in. Enerzijds vult deze studie de duidelijke lacune op het gebied van Vlaams mediaonderzoek naar dwingende controle op en biedt het, in een landschap dat gekenmerkt wordt door academische begripsverwarring (Meltzer, 2024; Murphy, 2021), een helder referentiekader. Anderzijds levert het onderzoek een methodologische bijdrage door dwingende controle concreet meetbaar te maken binnen mediastudies. Door de vertaling van het concept naar gestructureerde coderingscategorieën (Weissflog et al., 2025) werd een empirisch analysekader gecreëerd dat toekomstig onderzoek naar niet-fysieke geweldsvormen kan faciliteren. De interdisciplinaire benadering op het snijvlak van journalistiek en criminologie heeft bovendien aangetoond dat mediaberichtgeving niet losgezien kan worden van haar diepere maatschappelijke en criminologische implicaties (Joris et al., 2020).

De maatschappelijke relevantie van deze bevindingen overstijgt het academische debat en raakt rechtstreeks aan de fysieke en psychologische veiligheid van slachtoffers van partnergeweld. De beperkte explicitering van het concept dwingende controle kan immers bijdragen aan epistemisch onrecht, waarbij slachtoffers niet over de taal beschikken om hun ervaringen te benoemen (Fricker, 2007). Nu de inhoudsanalyse aantoont dat media

hoofdzakelijk focussen op zichtbare, fysieke incidenten en de conceptuele duiding van dwingende controle nagenoeg achterwege laten, wordt die maatschappelijke kenniskloof in stand gehouden.

De journalistieke relevantie van dit onderzoek ligt in het blootleggen van de spanning tussen traditionele journalistieke routines en de reële informatieve behoeften van de samenleving. Hoewel de vigerende nieuwscriteria bij partnergeweld vaak leiden tot een incidentgestuurde, justitieel gedomineerde verslaggeving, toont de publieksbevraging aan dat de nieuwsgebruiker nood heeft aan een fundamenteel andere benadering. Dit onderzoek daagt de journalistieke praktijk uit om de reflex van 'de fatale afloop' te doorbreken en te evolueren naar een meer thematische en constructieve vorm van verslaggeving. Hoewel sensibilisering en preventie traditioneel buiten het strikte takenpakket van de objectieve journalistiek vallen, herinnert de sociale verantwoordelijkheidstheorie ons eraan dat media-inhoud nooit neutraal is. Door de mechanismen van agendasetting en framing dragen media onvermijdelijk bij aan de (on)beschikbaarheid van maatschappelijke kennis.

Dit onderzoek kent enkele sterktes, waaronder de combinatie van inhoudsanalyse en surveyonderzoek, die zowel de aanbod- als de ontvangstzijde van mediaberichtgeving in kaart brengt. De systematische operationalisering van dwingende controle op basis van bestaande instrumenten vormt een methodologische meerwaarde. Tegelijk zijn er beperkingen, zoals de focus op twee kranten, de afhankelijkheid van zelfrapportage in de survey en de interpretatieve aard van de coderingscategorieën. Daarom kan toekomstig onderzoek worden uitgebreid naar andere mediakanalen, zoals televisie en sociale media, om een vollediger beeld te krijgen van de berichtgeving over dwingende controle. Daarnaast kunnen kwalitatieve interviews met journalisten inzicht bieden in redactionele en juridische overwegingen die de berichtgeving beïnvloeden. Verder onderzoek naar de impact van thematische framing op herkenning van dwingende controle kan beleidsrelevant zijn. Deze pistes kunnen bijdragen aan een beter begrip van hoe media kunnen bijdragen aan maatschappelijke bewustwording van dwingende controle.

6 AANBEVELINGEN

Als sluitstuk van deze studie worden aanbevelingen geformuleerd voor zowel de journalistieke praktijk als voor toekomstig wetenschappelijk onderzoek. Een eerste

aanbeveling voor de journalistieke praktijk betreft het terminologisch bewust inzetten van het begrip dwingende controle wanneer de beschreven situatie dat toelaat. Door expliciet voor deze term te kiezen in plaats van algemenere begrippen, kunnen nieuwsredacties bijdragen aan een beter begrip van de onderliggende dynamieken.

Uit de survey (Bijlage 4) blijkt dat er bij het publiek een latente kennis aanwezig is die verder kan worden versterkt, mits journalisten zelf over voldoende basiskennis beschikken. Specialisering in dit thema is daarbij essentieel, zoals zowel Dekić (2017) als het Journalist Playbook van Let's End DV (z.d.) benadrukken. Respondenten uit de survey ondersteunen deze nood aan specialisatie en objectiviteit; ze geven aan dat media situaties momenteel te vaak verbloemen, minimaliseren of vervallen in louter sensatiezucht. De nieuwsgebruiker vraagt expliciet om een actieve en transparante journalistieke aanpak, bijvoorbeeld door actieve zinsbouw te hanteren bij geweldsdaden zoals "man vermoordt vrouw" in plaats van "vrouw is slachtoffer van", om de ernst en verantwoordelijkheid correct te weerspiegelen. Dat media in staat zijn om abstracte terminologie maatschappelijk te verankeren, blijkt uit de recente evolutie rond de juridische term belaging. Waar dit begrip voorheen weinig bekend was, raakte het in korte tijd ingeburgerd door de intensieve media-aandacht voor het proces rond Bart De Pauw. Deze casus illustreert dat nieuwsmedia een belangrijke rol kunnen spelen in het introduceren en normaliseren van conceptuele kaders. In deze optiek lijkt het uitblijven van de term dwingende controle in de berichtgeving dan ook minder het gevolg van een gebrek aan bereidheid bij het publiek, maar eerder van redactionele terughoudendheid.

Een tweede aanbeveling betreft het verbreden van de gebruikte informatiebronnen. De dominantie van politie- en justitiebronnen is deels structureel verklaarbaar, maar kan worden aangevuld door duurzame samenwerkingsverbanden met overheidsorganisaties zoals het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen, dat beschikt over betrouwbare onderzoeksgegevens, statistieken en toegankelijke gidsen[7] die helpen om dwingende controle en andere vormen van partnergeweld te herkennen. Daarnaast bestaan er gespecialiseerde hulporganisaties en experten in de materie die als relevante aanvullende bronnen fungeren voor redacties die hun berichtgeving inhoudelijk willen

[7] IGVM. (2024). Instrument voor de opsporing van dwingende controle: Gids voor de politie, diensten voor slachtofferhulp en psychosociale hulpverleners binnen de eerste lijn. Geraadpleegd op 30 oktober 2025, van https://igvm-iefh.belgium.be/sites/default/files/171_-_dwingende_controle_-_gids_politie_en_slachtofferhulp.pdf

verdiepen. Het Journalist Playbook benadrukt dat het perspectief van slachtoffers journalistiek even waardevol is als dat van professionele experts (Blue Shield of California Foundation. (z.d.). Bovendien worden slachtoffers het best benaderd als ervaringsdeskundigen met inzicht in de systemen die zij moeten navigeren, eerder dan louter as dragers van trauma. De surveydeelnemers treden dit bij en benadrukken dat het structureel aan het woord laten van slachtoffers en hulpverleners zoals psychologen essentieel is om de 'verborgen', niet-fysieke mechanismen van het geweld (zoals isolatie, manipulatie en economisch geweld) bloot te leggen. Bovendien is het publiek ook vragende partij om ook mannen als specifieke doelgroep niet uit het oog te verliezen, aangezien zij eveneens slachtoffer kunnen zijn van dwingende controle, maar door heersende taboes nog minder snel geneigd zijn hiermee naar buiten te treden.

Ten derde wordt als aanbeveling meegegeven om verwijzingen naar **hulplijnen** standaard op te nemen. Dekić (2017) beschouwt dit niet als een vrijblijvende aanvulling, maar als een journalistieke norm: elk bericht over partnergeweld zou een zichtbare verwijzing naar de relevante hulplijn moeten bevatten. In de Vlaamse context gaat het daarbij om hulplijn 1712. De huidige praktijk, waarbij in 2025 slechts 14,8% van de artikelen zo'n verwijzing opneemt, blijft ver verwijderd van deze norm. Een redactioneel beleid dat dergelijke verwijzingen systematisch opneemt, vormt een laagdrempelige ingreep met potentieel aanzienlijke meerwaarde voor lezers die zichzelf of iemand in hun omgeving herkennen in de beschreven situaties. Dit sluit naadloos aan bij de expliciete vraag van de surveyrespondenten, die aangeven dat een systematische verwijzing aan het slot van elk relevant media-item de drempel tot hulpverlening drastisch kan verlagen.

Tot slot is het belangrijk om te diversifiëren in de mediaformats. Uit de online survey komt naar voren dat het publiek de overdracht van kennis over dwingende controle breder trekt dan louter de traditionele nieuwsvoorziening. Concreet stelt dit onderzoek een tweeledige formatstrategie voor. Enerzijds is er vanuit het publiek een sterke vraag naar diepgravende onderzoeksjournalistiek, specifieke reportages (zoals *Pano* of *Telefacts*), documentaires en thematische podcasts, waarin de mechanismen achter de schermen, en dus niet enkel de fatale afloop, voorgesteld worden. Deze roep om diepgang sluit nauw aan bij het paradigma van de constructieve journalistiek, dat pleit voor het toepassen van positieve psychologische technieken binnen het nieuwsproces om maatschappelijke problemen niet enkel te registreren, maar ook contextueel en oplossingsgericht te benaderen (McIntyre & Gyldensted, 2018). Anderzijds wijzen opvallend veel

respondenten op de educatieve kracht van populaire cultuur en amusement. Ter illustratie kunnen realistische verhaallijnen rond dwingende controle verweven worden in Vlaamse soaps en dagelijkse series (zoals *Thuis* of *Familie*) en het thema structureel te agenderen in veelbekeken praatprogramma's. Dit stelt kijkers in staat om op een organische manier signalen te leren herkennen. Om ook jongeren te betrekken, zijn sociale mediakanalen (zoals TikTok en Instagram) geschikt om strategisch in te zetten om ook hen te informeren.

Naast praktijkgerichte implicaties legt deze studie, juist vanuit de vastgestelde methodologische beperkingen, enkele cruciale pistes bloot voor toekomstig academisch onderzoek. Ten eerste nodigt de gehanteerde inhoudsanalyse uit tot een diachrone en comparatieve uitbreiding. Aangezien de externe validiteit van dit onderzoek werd begrensd door de focus op twee populaire nieuwsmerken (*Het Laatste Nieuws* en *Het Nieuwsblad*), is het noodzakelijk dat vervolgonderzoek dit analysekader uitbreidt naar andere mediavormen. Door kwaliteitskranten, digitale platformen en audiovisuele media zoals televisiejournaals en duidingsprogramma's te onderzoeken, kan worden nagegaan of deze invalshoeken tot een andere voorstelling van dwingende controle leiden.

Ten tweede vraagt de operationalisering van het fenomeen om methodologische verfijning. Om de betrouwbaarheid te maximaliseren en interpretatieve bias te minimaliseren, stoelde deze studie op het coderen van louter expliciete vermeldingen. Toekomstig onderzoek zou echter kwalitatieve, tekstanalytische methoden moeten aanwenden om juist de impliciete manifestaties en subtiele linguïstische mechanismen van dwingende controle in kaart te brengen. Op die manier kan worden voorkomen dat de werkelijke aanwezigheid van het fenomeen in het mediadiscours wordt onderschat. Daarnaast verdient de productiezijde van het nieuws verdere diepgang: diepte-interviews met misdaadjournalisten en eindredacteurs kunnen blootleggen hoe redactionele selectieprocessen, routines en de vrees voor juridische repercussies zoals klachten wegens smaad of laster de filtering van deze terminologie in de praktijk sturen.

Ten derde opent het publieksperspectief een onderzoekspiste. Vanwege de niet-probabilistische gemakssteekproef (n=150) zijn de surveyresultaten louter indicatief en niet representatief voor de brede Vlaamse populatie. Toekomstig onderzoek zou via grootschalige, probabilistische steekproeven kunnen streven naar een representatieve operationalisering. Daarbij geldt specifieke aandacht voor het betrekken van groepen die

in deze studie ondervertegenwoordigd bleven. Concreet gaat het om mannen, jongeren, personen met een migratieachtergrond en burgers in kwetsbare of precaire situaties. Tot slot leent de door respondenten gesuggereerde paradox, waarbij latente maatschappelijke kennis botst op het gebrek aan expliciete media-informatie, zich bij uitstek voor kwalitatief vervolgonderzoek. Aan de hand van focusgroepen kan dieper worden gegraven in de wijze waarop nieuwsgebruikers betekenis verlenen aan episodische frames, en hoe laagdrempelige mediaformats zoals verhaallijnen in fictieseries of soaps effectief kunnen bijdragen aan het deconstrueren van epistemisch onrecht (Fricker, 2007). De noodzaak aan zulk receptie-onderzoek sluit aan bij de academische oproep van McIntyre en Gyldensted (2018), die benadrukken dat het innovatieve veld van de constructieve journalistiek dringend behoefte heeft aan meer empirisch onderzoek naar de effectieve blootstelling aan en de psychologische impact van alternatieve, oplossingsgerichte mediaformats op het publiek.

Referenties

Regelgeving en reglementering

Verordening (EU) 2024/1083 van het Europees Parlement van 11 april 2024 tot vaststelling van een gemeenschappelijk kader voor mediadiensten op de interne markt en tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU (Europese verordening mediavrijheid), *Pb L.* 17 april 2024, http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj.

Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld van de Raad van Europa van 11 mei 2011. https://rm.coe.int/168008482e

Wet 13 juli 2023 voor de preventie en de bestrijding van feminicides en gendergerelateerde dodingen, *BS* 31 augustus 2023, 70960, https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/wet/2023/07/13/2023044133/justel

Raad voor de Journalistiek. (2025). *Code van de Raad voor de Journalistiek: Bijgewerkte versie 2025* [PDF]. https://www.rvdj.be

Rechtspraak

/

Wetenschappelijke bronnen

Avieli, H. (2026). “I wish he had hit me”: Female survivors’ retrospective insights into relationships with male partners who attempted to kill them. *Psychology of Violence, 16*(1), 90-101. https://doi.org/10.1037/vio0000617

Avontuur, I. (2022). Het negeren van huiselijk geweld is een systeemfout bij de aanpak van ‘complexe’ scheidingen. *Nederlands Juristenblad*, 38, 3128–3134.

Baarda, B., Bakker, E., Fischer, T., Julsing, M., & Van Vianen. (2021). *Basisboek methoden en technieken: Kwantitatief praktijkgericht onderzoek op wetenschappelijke basis* (7e druk). Noordhoff.

Bell, E., Bryman, A., & Kleinknecht, S. W. (2023). *Social research methods* (6e Canadese druk). Oxford University Press.

Bijleveld, C.C.J.H. & Van der Geest, V.R. (2021). *Methoden en technieken van onderzoek in de criminologie* (8e herziene druk). Boom Criminologie.

Bullock, C. F., & Cubert, J. (2002). Coverage of domestic violence fatalities by newspapers in Washington State. *Journal of Interpersonal Violence*, *17*(5), 475-499.

Deltour, P. (2024). *Recht voor de pers: mediarecht en journalistieke deontologie*. Owl Press, academische imprint van Borgerhoff & Lamberigts.

Fairbairn, J., & Dawson, M. (2013). Canadian news coverage of intimate partner homicide: analyzing changes over time. *Feminist Criminology, 8*(3), 147-176.

Fricker, M. (2007). *Epistemic injustice: power and the ethics of knowing.* Oxford university press.

Galtung, J., & Ruge, M. H. (1965). The Structure of Foreign News: The Presentation of the Congo, Cuba and Cyprus Crises In Four Norwegian Newspapers. *Journal of Peace Research*, *2*(1), 64–91. https://doi.org/10.1177/002234336500200104

Goldberg, A., Hedlund, N., Althoff, M., Lindenberg, K., & van der Wolf, M. (2025). *Psychisch geweld in het strafrecht: Een verkennend onderzoek naar de strafrechtelijke aanpak van psychisch geweld*. University of Groningen Press. https://doi.org/10.21827/688330906c577

Hanitzsch, T. (2011). Populist disseminators, detached watchdogs, critical change agents and opportunist facilitators: Professional milieus, the journalistic field and autonomy in 18 countries. *International Communication Gazette*, *73*(6), 477–494. https://doi-org.myezproxy.vub.ac.be/10.1177/1748048511412279

Harcup, T. (2012). Questioning the 'bleeding obvious': What's the point of researching journalism? *Journalism*, *13*(1), 21–37. https://doi-org.myezproxy.vub.ac.be/10.1177/1464884911400843

Harcup, T., & O'Neill, D. (2017). What is News? News values revisited (again). *Journalism Studies*, *18*(12), 1470–1488. https://doi.org/10.1080/1461670X.2016.1150193

Hendrickx, J., Ballon, P., & Ranaivoson, H. (2020). Dissecting news diversity: An ntegrated conceptual framework. *Journalism*, *23*(8), 1751-1769. https://doi-org.myezproxy.vub.ac.be/10.1177/1464884920966881

Hoffmann-Riem, W. (1987). National Identity and Cultural Values: Broadcasting Safeguards. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, *31*(1), 57–72. https://doi-org.myezproxy.vub.ac.be/10.1080/08838158709386645

Jones, S. (2021). *Criminology* (7e druk). Oxford University Press.

Karageorgos, E., Boyle, A., Pender, P., & Cook, J. (2023). Perpetration, Victimhood, and Blame: Australian Newspaper Representations of Domestic Violence, 2000–2020. *Violence Against Women*, *30*(9), 2148-2173. https://doi.org/10.1177/10778012231166401

Karlsson, N., Lila, M., Gracia, E., & Wemrell, M. (2020). Representation of Intimate Partner Violence Against Women in Swedish News Media: A Discourse Analysis. *Violence Against Women*, *27*(10), 1499-1524. https://doi.org/10.1177/1077801220940403

Koetsenruijter, W., & Van Hout, T. (2018). *Methoden voor journalism studies* (2de druk). Boom Uitgevers.

Kovach, B., & Rosenstiel, T. (2001). *The elements of journalism: What newspeople should know and the public should expect* (v3.0, eBook ed.). Crown Publishers. https://www.penguinrandomhouse.com/books/95291/the-elements-of-journalism-by-bill-kovach-and-tom-rosenstiel/

Loecherbach, F., Moeller, J., Trilling, D., & van Atteveldt, W. (2020). The Unified Framework of Media Diversity: A Systematic Literature Review. *Digital Journalism*, *8*(5), 605–642. https://doi.org/10.1080/21670811.2020.1764374

Magin, M., Stark, B., Jandura, O., Udris, L., Riedl, A., Klein, M., Eisenegger, M., Kösters, R., & Hofstetter Furrer, B. (2023). Seeing the Whole Picture. Towards a Multi-perspective Approach to News Content Diversity based on Liberal and Deliberative Models of Democracy. *Journalism Studies*, *24*(5), 669–696. https://doi-org.myezproxy.vub.ac.be/10.1080/1461670X.2023.2178248

McGorrery, P., & McMahon, M. (2019). Prosecuting controlling or coercive behaviour in England and Wales: Media reports of a novel offence. *Criminology & Criminal Justice*, *21*(4), 566-584. https://doi.org/10.1177/1748895819880947

McIntyre, K., & Gyldensted, C. (2018). Positive Psychology as a Theoretical Foundation for Constructive Journalism. *Journalism Practice*, *12*(6), 662–678. https://doi-org.myezproxy.vub.ac.be/10.1080/17512786.2018.1472527

McQuail, D., & Van Cuilenburg, J. J. (1983). Diversity as a Media Policy Goal: A Strategy for Evaluative Research and a Netherlands Case Study. *Gazette: International Journal for Communication Studies*, *31*(3), 145–162. https://doi-org.myezproxy.vub.ac.be/10.1177/001654928303100301

Meltzer, C. E. (2024). Isolated incidents. Media reporting on violence against women in the German press. *Journalism Practice,* *18*(10), 2627-2646. https://doi.org/10.1080/17512786.2022.2162952

Mensa, M., Everbach, T., & Nisbett, G. S. (2025). Covering violence against women and girls on the border: Comparing news from Texas and Mexico. *Revista de Comunicación*, *24*(1), 303–319. https://doi-org.myezproxy.vub.ac.be/10.26441/RC24.1-2025-3649

Monckton Smith, J. (2019). Intimate Partner Femicide: Using Foucauldian Analysis to Track an Eight Stage Progression to Homicide. *Violence Against Women*, *26*(11), 1267-1285. https://doi.org/10.1177/1077801219863876

Murphy, C. (2021). Human Trafficking and Coercive Control: Representations in Media and Challenges in Legislation. In: Mellins, M., Moore, S. (eds.) Critiquing Violent Crime in the Media. Palgrave Macmillan, Cham. https://doi-org.myezproxy.vub.ac.be/10.1007/978-3-030-83758-7_8

Napoli, P. M. (1999). Deconstructing the diversity principle. *Journal of Communication*, *49*(4), 7. https://doi-org.myezproxy.vub.ac.be/10.1111/j.1460-2466.1999.tb02815.x

Neuendorf, K. A. (2002). *The Content Analysis Guidebook*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Novo-Arbona, A., Peña-Fernández, S., Martínez-Odriozola, L., Jiménez-Martín, E., & Eguskiza-Sesumaga, L. (2023). Media and violence against women in the Basque Country: a self-regulation case study. *Feminist Media Studies*, *23*(7), 3291–3307. https://doi.org/10.1080/14680777.2022.2108875

Porto, M. (2005). The Principle of diversity in journalism. *Brazilian Journalism Research, 1*(1), 135–153. https://doi.org/10.25200/BJR.v1n1.2005.40

Pemberton, A. (2022). Terug naar onrecht: Epistemic injustice en secundaire victimisatie. *Tijdschrift over Cultuur & Criminaliteit*, *12*(1), 96–105. https://doi.org/10.5553/TCC/221195072022012001007

Smet, H. & Swennen V. (2026). *Geweld herkennen in complexe scheidingen: Inkijken bij het geïnstrumentaliseerde kind.* Gompel & Svacina.

Stark, E. (2007). *Coercive control: How men entrap women in personal life.* Oxford University Press.

Steketee, M., Van Loon-Dikkers, L., Lünnemann, M., Dusault, Y., & Tierolf, B. (2023). *Huiselijk geweld: een complex en hardnekkig probleem. Derde cohortstudie: Resultaten van de aanpak partnergeweld en kindermishandeling*. Verwey-Jonker Instituut. Geraadpleegd op 2 februari 2026, van https://www.verwey-jonker.nl/publicatie/huiselijk-geweld-een-complex-en-hardnekkig-probleem/

Sutherland, G., Easteal, P., Holland, K., & Vaughan, C. (2019). Mediated representations of violence against women in the mainstream news in Australia. *BMC Public Health*, *19*(1), 502. https://doi.org/10.1186/s12889-019-6793-2

Sutherland, G., McCormack, A., Pirkis, J., Vaughan, C., Dunne-Breen, M., Easteal, P., & Holland, K. (2016). *Media representations of violence against women and their children: Final report* (ANROWS Horizons, 03/2016). ANROWS. https://anrows-2019.s3.ap-southeast-2.amazonaws.com/wp-content/uploads/2015/11/03103036/Horizons-Media-representations-of-violence-against-women-FINAL-REPORT.pdf

Taccini, F., & Mannarini, S. (2024). News Media Representation of Intimate Partner Violence: A Systematic Review. *Sexuality Research And Social Policy*, *22*(1), 252–267. https://doi.org/10.1007/s13178-023-00922-z

Tuchman, G. (1978). Making news: A study in the construction of reality. New York: Free Press.

Uibu, K. (2023). Constructive Messages in Australian Domestic Violence Online News Coverage and Guidelines for Improved Coverage. *Journalism Practice*, *17*(5), 1009–1030. https://doi.org/10.1080/17512786.2021.1950563

Vandenberghe, H. (2017). *Diversiteit in de Vlaamse nieuwsmedia: een longitudinale en mediavergelijkende kijk* [Doctoraatsproefschrift, KU Leuven]. Lirias.

Vandenberghe, H., d'Haenens, L., & Verhoest, P. (2020). Responsieve diversiteit: een andere kijk op nieuwsdiversiteit. *Tijdschrift Voor Communicatiewetenschap*, *48*(2), 84–97. https://doi-org.myezproxy.vub.ac.be/10.5117/2020.048.002.002

Vanhaelewyn, B., Van Leuven, S., Raeymaeckers, K., Libert, M., Le Cam, F., & Lethimonnier, C. (2023). *Portret van Belgische journalisten in 2023*. Academia Press.

Van Leuven S. & Deprez A. (2025). *Journalistiek in maatschappelijk perspectief: een inleiding tot journalistieke theorie en onderzoek.* (3e druk). Academia Press.

Van Leuven, S., Deprez, A., & Raeymaeckers, K. (2015). Het journalistieke brongebruik in tijden van churnalism en Twitter. *Tijdschrift Voor Communicatiewetenschap*, *43*(1), 64–83. https://doi-org.myezproxy.vub.ac.be/10.5117/2015.043.001.064

Verstappen, M., & Opgenhaffen, M. (2025). The TikTok news challenge: The influence of the news organization on the editorial decision-making of TikTok editors. *Journalism (London, England)*. https://doi.org/10.1177/14648849251383067

Weissflog, M., Ham, E., Jung, S., Kim, S., Eke, A. W., Campbell, M. A., & Hilton, N. Z. (2025). Measuring coercive control from police reports of intimate partner

violence. *Journal of Criminal Justice*, *99*, 102442. https://doi-org.myezproxy.vub.ac.be/10.1016/j.jcrimjus.2025.102442

Wester, F. (Red.). (2006). *Inhoudsanalyse: theorie en praktijk.* Kluwer.

Niet-wetenschappelijke bronnen

Rapporten en grijze literatuur

CIM. (z.d.). *Digitaal.* Geraadpleegd op 14 december 2025, https://www.cim.be/nl/digitaal

Committee of the Parties to the Istanbul Convention. (2024). *Conclusions on the implementation of recommendations in respect of Belgium* (IC-CP(2024)3). Council of Europe.

Dekić, S. (2017). *Media coverage of gender-based violence handbook.* UN Women. https://eca.unwomen.org/sites/default/files/Field%20Office%20ECA/Attachments/Publications/Country/Bosnia/UN%20woman%20prirucnik%20nasilje%20nad%20zenama-EN-WEB.pdf

De Marez, L., Georges, A., Sevenhant, R. & Devos, E. (2025). *Imec.digimeter.2024: Digitale trends in Vlaanderen*. Imec. Geraadpleegd op 14 december 2025, https://www.imec.be/sites/default/files/2025-03/imec.digimeter-2024-rapport.pdf

De Pascale, G., & Bernard, D. (2024). *Een handboek voor professionals om het Verdrag van Istanbul te begrijpen.* Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen. https://igvm-iefh.belgium.be/sites/default/files/media/documents/184%20-%20Handleiding%20Verdrag%20van%20Istanbul.pdf.

Federale Politie - DGR/DRI/BIPOL (2025). *Politiële criminaliteitsstatistieken* (4e trimester). Geraadpleegd op 3 februari 2026, van https://www.politie.be/statistieken/sites/statspol/files/statistics_files_upload/Criminalit%C3%A9%20-%20Criminaliteit/2024/2024_T04/crimi_nl/01_Rapporten/01_Federaal/rapport_2024_trim4_nat_belgie_nl.pdf

FRA, EIGE & Eurostat (2024). *EU gender-based violence survey – Key results. Experiences of women in the EU-27.* Publications Office of the European Union, Luxembourg. https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/eu-gender-based-violence-survey-key-results

Gemius. (z.d.). *Digitale ranglijsten België*. Geraadpleegd op 14 december 2024, https://e-public.gemius.com/be/rankings/37

GREVIO. (2025). *First thematic evaluation report: Building trust by delivering support services to victims of violence against women and domestic violence. Belgium.* Council of Europe. Geraadpleegd op 3 december 2025, https://rm.coe.int/first-thematic-evaluation-report-building-trust-by-delivering-support-/4880298138

IGVM. (2024). *Instrument voor de opsporing van dwingende controle: Gids voor de politie, diensten voor slachtofferhulp en psychosociale hulpverleners binnen de eerste lijn.* Geraadpleegd op 30 oktober 2025, van https://igvm-iefh.belgium.be/sites/default/files/171_-_dwingende_controle_-_gids_politie_en_slachtofferhulp.pdf.

Truyens, P., Van Damme, K., Peeters, H., Van de Wouwer, S., Evens, T., Paulussen, S., & Picone, I. (2025). *Media.monitor 2025: De staat van mediaonderzoek in Vlaanderen anno 2025*. Kenniscentrum mediaonderzoek Mediapunt.

Truyens, P., Van Damme, K., Peeters, H., Van de Wouwer, S., & Picone, I. (2024). *Media.monitor 2023. De staat van mediaonderzoek in Vlaanderen anno 2023*. Kenniscentrum mediaonderzoek Mediapunt. Geraadpleegd op [10 december 2025], van https://www.mediapuntvlaanderen.be

Vanwynsberghe, H., Van Damme, K., Peeters H., D'haeseleer, S., Schokkenbroek, J.M., Martens, M., Sevenhant, R., Vanden Abeele, M., Ponnet, K., Callens, J., Schreuer, C. (2024). *Onderzoeksrapport Apenstaartjaren: de digitale leefwereld van kinderen en jongeren*. Mediaraven.

Vlaamse Overheid. (2025). *Vlaams actieplan ter bestrijding van gendergerelateerd geweld 2025-2029*. Geraadpleegd 10 mei 2026, van https://themis.vlaanderen.be/files/681c5b69e6b2ca000d000114/download

VZW Zijn. (2023). "*Waarom deed niemand iets?" Getuige van partnergeweld? Kijk niet weg*. https://vzwzijn.be/wp-content/uploads/2023/12/Getuige.pdf.

WACC & UN Women. (2025). *GMMP 2025: Highlights of findings – Progress on a plateau*. Global Media Monitoring Project. https://whomakesthenews.org/gmmp-2025-key-findings/

World Health Organization. (2025). *Violence against women prevalence estimates, 2023: Global, regional and national prevalence estimates for intimate partner violence against women and non-partner sexual violence against women.* https://www.who.int/publications/i/item/9789240116962

1712. (2025). *Jaarrapport 2024*. https://www.1712.be/sites/default/files/1712%20Jaarapport%202024%20FINAAL%20HR.pdf.

Websites

Blue Shield of California Foundation. (z.d.). *Principles*. Journalist Playbook. Geraadpleegd op 17 januari 2026, van https://journalists.letsenddv.org/principles

O'Brien, A. (z.d.). *How the media needs to change its coverage of domestic violence | Maynooth University*. www.maynoothuniversity.ie. https://www.maynoothuniversity.ie/research/spotlight-research/how-media-needs-change-its-coverage-domestic-violence

1712. (2026, 8 april). *Stijging in oproepen door VRT-docureeks 'En nu is ze dood'*. https://www.1712.be/nl/nieuws/stijging-oproepen-door-vrt-docureeks-en-nu-ze-dood

BIJLAGEN

Bijlage 1. Vertaling checklist Weissflog et al. (2025),

Inhoudsanalyse van mediaberichtgeving over dwingende controle

Deze coderingshandleiding ondersteunt het codeboek dat wordt gebruikt voor de kwantitatieve inhoudsanalyse van artikels uit *Het Laatste Nieuws* en *Het Nieuwsblad*. De categorieën zijn gebaseerd op bestaande typologieën van dwingende controle in de literatuur over partnergeweld. De oorspronkelijke gedragsindicatoren werden samengevoegd tot bredere categorieën om ze toepasbaar te maken op mediaberichtgeving.

Voor elke categorie geldt:

0 = niet vermeld in het artikel

1 = vermeld in het artikel

Een categorie wordt gecodeerd als aanwezig wanneer het artikel expliciet verwijst naar één of meerdere gedragingen die onder de categorie vallen. Daarnaast worden synoniemen of juridisch equivalente termen gecodeerd als ze eenduidig verwijzen naar een categorie uit de checklist. Ter illustratie: belaging is een juridisch equivalente vorm voor stalking en wordt als 1 gecodeerd indien het artikel expliciet spreekt over stalking, belaging of gedrag beschrijft dat letterlijk overeenkomt met de checklist

1. **FYSIEK GEWELD**
   - Gooide iets naar het slachtoffer
   - Duwde of greep vast
   - Trok aan het haar
   - (Niet-fatale) Wurging
   - Duwde het slachtoffer tegen de muur, vloer of het bed
   - Sloeg, schopte of stompte (zonder voorwerp)
   - Sloeg of probeerde te slaan met iets (met een voorwerp)
   - Bedreigde met een mes, vuurwapen of ander wapen (in de hand)
   - Bedreigde met het gebruik van een mes, vuurwapen of ander wapen (niet in de hand)
   - Spuugde naar/op het slachtoffer
   - Probeerde het slachtoffer te beletten weg te gaan

2. **GEBRUIK VAN (CONTROLERENDE) BEDREIGINGEN**
   (zie ook de categorie “dierenmishandeling”)
   - Dreigde het slachtoffer te slaan of te doden / dreigde het slachtoffer fysiek te schaden
   - Dreigde anderen tegen het slachtoffer op te zetten

- Dreigde de kinderen af te nemen
- Dreigde ervoor te zorgen dat het slachtoffer geen geld zou hebben
- Dreigde onverwacht op te duiken of het slachtoffer voortdurend in de gaten te houden
- Dreigde achter het slachtoffer aan te komen als die zou vertrekken
- Dreigde het slachtoffer te laten opnemen (psychiatrisch)
- Dreigde de relatie te beëindigen
- Dreigde zichzelf iets aan te doen
- Dreigde schadelijke of beschamende informatie openbaar te maken
- Dreigde privileges af te nemen
- Dreigde het slachtoffer te straffen
- Dreigde het slachtoffer te chanteren
- Dreigde vandalisme te plegen
- Dreigde vrienden of familie te doden of te schaden

3. SEKSUEEL GEWELD

- Fysiek gedwongen tot seksuele gemeenschap
- Onder druk gezet om seks te hebben wanneer het slachtoffer nee zei
- Onder druk gezet of gedwongen tot andere ongewenste seksuele handelingen (oraal, anaal, enz.)
- Behandeld als een “seksobject”
- Pijn toegebracht tijdens seks
- Onder druk gezet om seks te hebben na een ruzie
- Ongevoelig voor de seksuele behoeften van het slachtoffer
- Grappen gemaakt over delen van het lichaam van het slachtoffer
- Het slachtoffer de schuld gegeven omdat anderen hen aantrekkelijk vonden

4. ECONOMISCH GEWELD / ECONOMISCHE CONTROLE

- Liet geen gelijke toegang tot het gezinsgeld toe
- Dreigde geld achter te houden
- Zei tegen het slachtoffer / deed alsof het “het geld, huis, de auto, enz. van de dader” was
- Liet het slachtoffer om geld voor basisbehoeften vragen / controleerde het geld van het slachtoffer
- Gebruikte de angst van het slachtoffer om geen toegang tot geld te hebben om hun gedrag te controleren
- Liet het slachtoffer verantwoording afleggen voor het geld dat zij uitgaven
- Probeerde het slachtoffer financieel afhankelijk te houden
- Hield eigen geldzaken geheim
- Weigerde geld te delen / een eerlijk deel te betalen
- Financiële uitbuiting

5. EMOTIONEEL GEWELD / EMOTIONELE CONTROLE

- Kleineerde de seksuele aantrekkelijkheid van het slachtoffer
- Deed alsof het slachtoffer dom was
- Bekritiseerde de zorg voor de kinderen of het huishouden
- Schold het slachtoffer uit
- Zei tegen het slachtoffer dat zij gek waren / dat zij gek aan het worden waren
- Zei dat het slachtoffer irrationeel was
- Gaf het slachtoffer de schuld van zijn/haar eigen problemen
- Maakte onjuiste beschuldigingen
- Probeerde het slachtoffer naar beneden te halen wanneer die “te hoog van de toren blies”
- Zet het slachtoffer in het openbaar voor schut
- Zei dat het slachtoffer loog of verward was
- Noemde het slachtoffer onaangename namen
- Pogingen om het gedrag van het slachtoffer te controleren door gebruik te maken van de kinderen
- Overmatig roepen tegen het slachtoffer
- Probeerde het slachtoffer te laten twijfelen aan hun geheugen of waarnemingen

6. INSTRUMENTALISEREN VAN KINDEREN

- De partner fysiek of verbaal mishandelen terwijl de kinderen kijken
- Dreigen om de kinderen af te nemen
- Dreigen om de ouderlijke macht te laten beëindigen
- De kinderen gebruiken als "pion" of pressiemiddel
- De partner structureel kleineren als ouder
- De sociale activiteiten van het kind verbieden of beperken (vrienden, hobby's, grootouders)
- Het kind dwingen om de kant van de dader te kiezen
- Het kind inzetten om de moeder te bespioneren
- Het kind laten meewerken aan het kleineren of controleren van de moeder
- De kinderen inzetten als instrument in voogdij- of scheidingsprocedures

7. INTIMIDATIE

- Bewoog dreigend naar het slachtoffer toe wanneer hij/zij boos was
- Sloeg met de vuisten op tafel
- Sloeg tegen de muur
- Sloeg of brak iets / vernielde de eigendommen van de ander wanneer hij/zij geïrriteerd of boos was
- Gooide of schopte iets
- Maakte boze gezichtsuitdrukkingen

- Reed boos of roekeloos
- Probeerde het slachtoffer dingen te laten doen die hij/zij niet wilde doen
- Maakte gemene gebaren om de ander zich slecht of belachelijk te laten voelen
- Was gemeen of onbeleefd tegen de vrienden of familie van de ander

8. MICROREGULATIE (DAGELIJKSE CONTROLE)

- Strikte regels opleggen over hoe er gekookt of schoongemaakt moet worden
- Bepalen welke kleding gedragen mag worden
- Make-up verbieden
- Een specifiek kapsel voorschrijven, bijvoorbeeld om jaloezie te voorkomen
- Beperkingen of regels opleggen over wat het slachtoffer mag eten of drinken

9. STALKING

- Ongewenste geschenken sturen
- Herhaaldelijk ongewenste sms-berichten, e-mails of telefoontjes
- Opduiken op plaatsen waar het slachtoffer zich bevindt
- Het huis van het slachtoffer binnensluipen
- Het slachtoffer volgen
- Herhaalde, ongewenste aandacht en contact waardoor het slachtoffer bang wordt voor zijn/haar veiligheid

10. MINIMALISEREN / ONTKENNEN

- Ontkende het geweld
- Zei dat het slachtoffer loog over het geweld
- Stond erop dat wat hij/zij deed niet zo erg was
- Zei tegen het slachtoffer dat ze moesten vergeten wat er gebeurd was en het in het verleden moesten laten
- Zei dat geweld een normaal onderdeel van relaties is
- Zei dat hij/zij zich niet kon herinneren dat hij/zij de andere partij pijn had gedaan
- Zei dat het slachtoffer zichzelf pijn had gedaan (bijvoorbeeld door te vallen)

11. RECHT OP VOORRANG (ENTITLEMENT)/ MANNELIJK VOORRECHT (MALE PRIVILEGE)

- Eiste gehoorzaamheid
- Behandelde het slachtoffer als een dienaar
- Behandelde het slachtoffer als een mindere
- Verwachtte dat aan zijn seksuele behoeften werd voldaan, ongeacht de behoeften van het slachtoffer
- Behandelde het slachtoffer alsof die hulpeloos of onbekwaam was
- Zei tegen het slachtoffer dat die niet zonder hem/haar (de dader) kon functioneren

- Had of eiste het laatste woord in beslissingen
- Liet het slachtoffer geen dingen doen waarvan de dader vond dat hij/zij daar recht op had omdat hij/zij de baas was
- Maakte gebruik van “mannelijk voorrecht”

12. HET SLACHTOFFER DE SCHULD GEVEN (VICTIM BLAMING)

- Zei tegen het slachtoffer dat het hun eigen schuld was (d.w.z. dat het misbruik hun schuld was)
- Zei tegen het slachtoffer dat ze het verdienden
- Zei tegen het slachtoffer dat hij/zij hen een les moest leren
- Zei tegen het slachtoffer dat zij de dader hadden uitgelokt
- Zei tegen het slachtoffer dat “waar twee vechten hebben twee schuld
- Zei tegen het slachtoffer dat zij de dader eerst pijn hadden gedaan
- Zei tegen het slachtoffer dat zij de dader hadden gevraagd / uitgedaagd om hen te slaan

13. ISOLATIE

- Zei tegen het slachtoffer dat zij iets niet mochten doen
- Verbod of belemmering om iemand te zien
- Controleerde de tijd van het slachtoffer of liet hen verantwoorden waar zij waren
- Beperkte het gebruik van de auto
- Beperkte het gebruik van de telefoon
- Luisterde telefoongesprekken af (inclusief het doorzoeken van telefoon/berichten)
- Oefende druk uit om het contact met familie of vrienden te stoppen
- Maakte het moeilijk voor het slachtoffer om een job te krijgen / een beroep uit te oefenen / te werken / te studeren
- Hield het slachtoffer tegen om medische hulp te krijgen
- Probeerde anderen tegen het slachtoffer op te zetten
- Probeerde de tijd met familie of vrienden te beperken
- Wilde weten waar het slachtoffer naartoe ging en met wie zij spraken wanneer ze niet samen waren
- Probeerde het aantal activiteiten buiten de relatie van het slachtoffer te beperken
- Gedroeg zich achterdochtig en jaloers tegenover het slachtoffer
- Controleerde de bewegingen van het slachtoffer
- Probeerde het slachtoffer jaloers te maken
- Voortdurende controle van het slachtoffer
- Controleert de meeste of alle dagelijkse activiteiten van het slachtoffer
- Wordt boos of vijandig wanneer het slachtoffer contact heeft met andere mensen
- Beschuldigt het slachtoffer zonder reden van ontrouw (inclusief seksuele

jaloezie)

14. DIERENMISHANDELING

- Richtte zijn/haar woede af op huisdieren
- Dreigde een huisdier te schaden (bv. gezelschapsdieren)
- Dreigde vee te schaden
- Dreigde een ander dier te schaden (bv. zwerf- of wilde dieren)
- Sloeg, martelde of verwondde een huisdier fysiek (bv. gezelschapsdieren)
- Sloeg, martelde of verwondde vee fysiek (bv. het toebrengen van onnodig lijden, enz.)
- Sloeg, martelde of verwondde een ander dier fysiek (bv. zwerf- of wilde dieren, inclusief het toebrengen van onnodig lijden)

15. **CONTROLE VIA TECHNOLOGIE**

- AirTag gebruiken
- **T**elefoon hacken
- Berichten onderscheppen
- locatie volgen voor surveillance
- Tracker plaatsen onder de wagen
- Camera’s in de woning installeren

Bijlage 2. Overzicht van het aantal artikelen per begrip, nieuwsmedium en jaar (2022 en/of 2025)

Begrippen	HLN 2022	HLN 2025	HLN Totaal	NB 2022	NB 2025	NB Totaal	DS 2022	DS 2025	DS Totaal	DM 2022	DM 2025	DM Totaal
Partnergeweld	241	368	609	205	251	456	41	20	61	24	18	42
Gendergerelateerd_geweld (exact)	14	27	41	9	28	37	11	9	20	10	11	21
Dwingende_controle (exact)	0	3	3	1	1	2	1	2	3	0	0	0
Coercive_control (exact)	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0
Intieme_terreur (exact)	3	2	5	3	6	9	0	0	0	0	3	3
Huiselijk_geweld (exact)	233	133	366	162	119	281	78	49	127	102	40	142
Intrafamiliaal_geweld (exact)	118	212	330	138	243	381	22	33	55	15	22	37
Intiem_partnergeweld (exact)	0	1	1	1	1	2	0	0	0	0	0	0
Toxische_relatie (exact)	50	90	140	37	56	93	11	17	28	21	12	33
Slagen_verwondingen_partner (alle)	89	162	251	75	114	189	0	6	6	8	6	14
Mishandeling_partner (alle)	58	84	142	28	52	80	8	8	16	21	13	34
Familiedrama	72	45	117	44	40	84	14	27	41	21	18	39
Femicide	14	27	41	8	46	54	25	29	54	8	20	28
Gezinsdrama	28	13	41	107	13	120	9	6	15	4	5	9
Passionele_moord (exact)	13	7	20	23	5	28	0	6	6	1	0	1
Vechtscheiding	97	96	193	59	85	144	17	17	34	3	27	30
Vrouwenmoord	5	7	12	59	7	66	0	3	3	0	1	1
Totaal	**1035**	**1277**	**2312**	**959**	**1067**	**2026**	**238**	**232**	**470**	**238**	**196**	**434**

Noot. HLN = Het Laatste Nieuws; NB = Het Nieuwsblad; DS = De Standaard; DM = De Morgen.

Noot. De begrippen met de toevoeging *exact* verwijzen naar de zoekmodus *Exact* in Belga.press, waarbij alleen resultaten met de volledige woordcombinatie worden opgenomen. Dit voorkomt dat losse woorden afzonderlijk worden teruggevonden en irrelevante resultaten opleveren.

Bijlage 3. Mail VRT NWS

Outlook

Informatieverzoek Masterproef Journalistiek: Archief en filtering VRT NWS-artikelen

Van Nieuwsombudsvrouw VRT <nieuwsombudsvrouw@vrt.be>
Datum Do 2026-02-26 09:27
Aan Bruna Rodrigues Bastos <Bruna.Rodrigues.Bastos@vub.be>

Beste mevrouw Rodrigues Bastos,

Dank voor uw vraag over een efficiënte manier om artikels op te zoeken op de website van VRT NWS.

We hebben navraag gedaan bij de websiteverantwoordelijke, die erkent dat de huidige zoekfunctie beperkt is.
Ook wij hebben geen toegang tot een betere zoekmachine en kunnen geen exportlijst maken.
De beste manier om te zoeken is via Google door trefwoorden in te geven en daar telkens VRT NWS bij te zetten.

Misschien kan het VRT archief helpen. Dat lees je in de link waar ook contactgegevens bij staan. Het is wel mogelijk dat daar een vergoeding voor gevraagd wordt:
https://www.vrt.be/nl/over-de-vrt/nieuws/2022/02/04/kan-ik-voor-mijn-onderzoek-terecht-bij-het-vrt-archief

We wensen u succes met de masterproef.

Met vriendelijke groeten,
Peggy Van de Velde
Medewerker van Judit Verstraete - Nieuwsombudsvrouw VRT NWS

Bedankt voor uw reactie. Het nieuwsombudsteam waardeert dat u uw mening te kennen geeft. Elke beroepsethische vraag, opmerking of klacht over programma's die onder het redactiestatuut vallen, proberen wij zo snel mogelijk te beantwoorden. Maar het is niet altijd mogelijk om aan uw klacht ook meteen een praktisch gevolg te geven. Wij bezorgen de antwoorden en beoordelingen aan de hoofdredactie en houden ook een overzicht bij van wat er leeft bij onze kijkers, luisteraars en surfers. Op gezette tijden krijgen de redacties feedback over wat er aan reacties binnenkomt. De kwaliteit van de klachtenafhandeling bij de VRT valt onder het toezicht van de Vlaamse Ombudsdienst. Als u niet tevreden bent met ons antwoord op een beroepsethische of journalistieke klacht van uw kant, kan u ook klacht indienen bij de Raad voor de Journalistiek voor een mogelijke inbreuk op de code van de Raad voor de Journalistiek (klacht in te dienen binnen twee maanden na uitzending of publicatie van het bericht) of bij de Vlaamse Regulator voor de Media wegens mogelijke inbreuken op het mediadecreet (klacht in te dienen binnen de vijftien dagen na uitzending).

Bijlage 4 Suggesties voor de Vlaamse media uit de survey

Hieronder worden de suggesties van de respondenten weerspiegeld op de vraag: “Heeft u suggesties over hoe de Vlaamse media dit onderwerp beter onder de aandacht kunnen brengen?”. De antwoorden zijn letterlijk overgenomen om de authenticiteit van de data te waarborgen.

Door een reportage specifiek over dit onderderp (Telefacts, Pano,…)
Bij incidenten moet men het niet minimaliseren of verbloemen. Een op maat gemaakte PR campagne doet wonderen.
Initiatief kan geen last voor het slachtoffer worden. Informeer meer door het visueel in beeld te brengen, informatieve reclame, docu, hulplijnen,…
Facebook en instagram..
Door misschien meer investigation te tien hierover, het meer naar voor brengen op het journaal (televisie) of de media die de mensen het meest gebruiken
Op alle mogelijke manieren, docu, duiding programma's maar ook verhaallijnen in fictieseries. Mijn ervaring is dat de pleger ook controle heeft over kijk en luistergedrag van het slachtoffer dus dat zulke info zeer moeilijk bereikbaar is voor slachtoffers
Via tiktoks of sociale media, opdat dit jongeren raakt die het dan misschien ook zouden kunnen uitleggen rondom hen
Het meer aanbod laten komen bij praatprogramma's en sutuaties in het nieuws of ook meer in de krant zodat iedereen de situatie goed begrijpt en ingrijpt waar nodig.
Door het te bespreken in praatprogramma’s
Via reportages, gerichte boodschap (via reclameplatforms)
Meer in het nieuws brengen
Leg het op de tafel van Gert

Podcast
Ik denk het meer oprakelen in het nieuws. En ook meer toebrengen naar jeugd en kinderen in het kindernieuws. Die gaan mss makkelijker een stap zetten om dit te melden als ze dit zien bij mama of papa
Het woord femicide wordt in de Vlaamse media ook niet gebruikt
Sociale media
Docureeks, podcasts
Door een nieuwe serie uit te brengen.
Via populaire series, talkshows
Om het cru te stellen. De hulpverleners van slachtofferhulp en jeugdzorg enzovoort hebben zelf geen flauw idee hoe dit speelt, hoe die mannen in elkaar zitten en ook achteraf nog gevolgen heeft. Ik en mijn kinderen worden al 10 jaar gewoon verder mishandeld (psychisch dan) MET hulp van gerecht en jeugdzorg. Het is een schande. De vzw ZIJN, beweging tegen geweld geeft wel goede info en tips
Zwaardere straffen
Door middel van een serie waarin dit verwerkt zit.
Door het aan bod te brengen om televisie/internet
Dit niet onder media doen maar onder de mensen (kranten, aan huis gaan,..)
Meer rapportage over verschillende vormen van partnergeweld, maar naast dit enkel als nieuwsitem te zien ook programma's ontwikkelen die mensen helpen: zowel slachtoffers als daders. Waarom doet iemand zo? Hoe kan je jezelf (of een naaste) stoppen als je te ver gaat. Psychologische tools. Het zijn niet alleen freaks die dit doen, denk ik. Bepaalde denkpatronen en culturele opvattingen liggen hieraan mee aan de basis (denk ik) : deze denkbeelden moeten uitgedaagd en bekritiseerd worden.

Benoemen voor wat het is. Actieve zinsbouw bij acties, bvb.niet 'vrouw is slachtoffer van' maar wel 'man vermoordt vrouw'
Kan op verschillende manieren aandacht krijgen. Vb Door documentaires maar eveneens kan het aan bod komen in series of soaps. Belangrijk is dat het voor slachtoffers duidelijk wordt dat dit niet OK is en dat ze actie moeten ondernemen om dit te stoppen.
Bij een geval van partnergeweld of moord zou meer uitleg kunnen gegeven worden.
Het probleem benoemen ipv zulke zaken te verbloemen
Dmv documentaires/series, nieuwsberichten, columns adhv getuigenissen van slachtoffers en psychologen,…
Ik heb deze vragenlijst ingevuld alsof het de Nederlandse media betrof. Dat is waar ik woon en de media volg. Ik kan me voorstellen dat dit overeenkomt met de Vlaamse media.
Reportage en artikels waarin slachtoffers hun verhaal kwijt kunnen en erkenning krijgen door o.a. justitie.
met podcast/video
Een programma met getuigenissen maken
Dwingende controle is vaak door narcisten. Die zijn moeilijk te herkennen. Daar moet meer meer aandacht aan gegeven worden: isolatie, manipulatie, controle, macht, sex, geld
Ervaringsdeskundigen praten op scholen, politie bureau's zodat jongeren er op voorbereid zijn en agenten er meer kennis van hebben en serieus nemen.
Als er geen veilige plaats is voor mensen die partnergeweld ervaren, gaat de media aandacht deze mensen helpen... of juist meer kwetsen?

Het concept en de problematiek komen al iets vaker in de media, wat ik goed vind. De specifieke term "dwingende controle" had ik nog nooit gehoord (ondanks interesse in deze thematiek, te werken in de psychiatrie en veel docu's en podcasts over dit soort thema's te luisteren/ kijken). Er zou vaker mogen gesproken worden over dit thema in de reguliere media & meer tips gegeven worden voor wat je kunt doen als je sterk vermoedt dat 1 van je naasten in zo'n situatie verzeild geraakte.
Reportage over maken zoals godvergeten
Artikels over slachtoffers en daders, hoe zij het herkenden, hoe ze zelf achter hun daden stonden...
Minder sensatiegebonden dan nu. Objectiever (en dat gaat niet enkel over dit onderwerp, maar over alles, tegenwoordig is de persoonlijke mening van journalisten en media in het algemeen belangrijker dan de werkelijke feiten. Zo is het nog onmogelijk om een eigen beeld te vormen van situaties en worden door de media meningen opgedrongen). Mensen.worden behandeld als kleuters
Zaken beter benoemen. Het gaat vaak alleen over de fatale afloop niet wat het slachtoffer vooraf meemaakte.
Justitie hervormen en dit strafbaar maken. Nu komt men vaak daarmee weg, terwijl de impact voor het slachtoffer blijvend is.
Moet vaker transparant via elke mediaweg benoemd worden
Wordt al in soap-series toegepast maar best nog meer of met gerichte advertentie filmpje voor de reclame
nog meer in populaire talkshows blijven aanbrengen ; maar was wel al aanwezig in bijvoorbeeld HUMO, tafel van Gert ... Ik heb wel nog geen gerichte campagne of brochure vanuit overheid gezien
Meer over te praten

Het lijkt me aangewezen dat de "verborgen" versie meer ter spraken wordt gebracht. De agressieve manier is redelijk gekend. Echter ondervind ik dat de emotionele en financiële manier nog weggewuifd wordt door de maatschappij.
Anonieme vrouwen getuigen
Hier meer tij en aandacht aan besteden. Het wordt te weinig in de media gebracht en gebeurt veel vaker als mensen denken.
Meer aandacht
Een programma maken met de slachtoffers
Volgens mij, is de kans groter wanneer een BV hier open over praat dar dit meer bespreekbaar wordt
Geen idee maar er moet een stop gebracht worden aan het victim blaming
we spreken sowieso liever over overlevers dan over slachtoffers
Ik denk dat het belangrijk is om nog meer in te zetten op partnergeweld zonder fysiek geweld. Vaak wordt er geen aandacht besteed aan het mentale leed.
Slachtoffers aan het woord laten.
na uitzending waarin het voorkomt iets zoals de zelfmoordlijn; herkent u uzelf in deze situatie en wil u hierover praten of hulp zoeken. soms komen zo'n zaken onder de aandacht in soaps, ook goed idee vind ik ,
Zelf kijk ik weinig naar de Vlaamse media waardoor ik niet goed kan inschatten op welke manier dit momenteel gebracht wordt. Het lijkt mij een belangrijk topic om aan te halen in het nieuws indien hier zaken rond gebeuren, en hierbij enkele belangrijke kenmerken weer te geven hoe dit op te merken valt in de omgeving. Hiernaast lijkt het mij goed indien dit ook op andere manieren voorkomt, bijvoorbeeld in series voorkomt met enige uitleg bij (bv. de Vlaamse klassiekers zoals Thuis en Familie). Op deze manier leren kijkers op een 'luchtige' manier bij. Bij een aflevering waarin dit voorkomt kan er mogelijks op het einde verwezen worden naar een site voor verdere info, een

hulplijn of een kort bericht met enige info rond het onderwerp. Bovendien lijkt dit begrip iets dat in elke leeftijdscategorie kan gebeuren waardoor het belangrijk is dat mensen op verschillende manieren worden geïnformeerd. Zowel zeer jonge mensen die nog zoekend zijn lijken mij enorm kwetsbaar hiervoor, maar ook mensen op elke leeftijdscategorie. Om al deze leeftijdscategorieën te begrijpen zal er met verschillende tools gewerkt moeten worden. Niet enkel hoe dit fenomeen te herkennen valt, maar ook wat je kan doen indien je hiermee te maken krijgt (zelf of bij iemand in jouw omgeving). Als laatste lijkt het mij belangrijk om de aandacht niet enkel op vrouwen te vestigen. Mannen zullen hier zeker en vast ook slachtoffer van zijn. Vrouwen zullen mogelijks minder snel fysiek gewelddadig zijn, maar eerder dwingende controle uitoefenen op de partner. Mannen lijken mij een doelgroep die in dit fenomeen zeker de nodige aandacht moeten krijgen.
Vaak komen beelden via bekende personen wel onder de aandacht.

Bijlage 5: Toegang tot de datasets

De volledige geanonimiseerde dataset van de **inhoudsanalyse** is digitaal te raadplegen via de onderstaande link:

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1dyzZankWdR6Oh4L9b8QlEz_7wM10dZzp/edit?usp=sharing&ouid=108633136167856746994&rtpof=true&sd=true

De volledige geanonimiseerde dataset van de **survey** is digitaal te raadplegen via de onderstaande link:

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1ckfY_bl1LOPYWxkZfKOV-300CDTGQUUE/edit?usp=sharing&ouid=108633136167856746994&rtpof=true&sd=true

Bijlage 6: Generatieve AI



GENERATIEVE AI

VERKLARING VAN GEBRUIK

Studenten dienen steeds een gedetailleerd logboek bij te houden waarin ze alle uitwisselingen met de AI-instrument(en) documenteren: bijv. een lijst van URL's voor alle uitwisselingssessies of screenshots van alle prompts en uitwisselingen (indien de tool geen URL's mogelijk maakt). Dit logboek wordt samen met deze verklaring van gebruik als bijlage toegevoegd bij de indiening van de masterproef.

1. **Je naam en studentnummer:**

   Bruna Rodrigues Bastos 0657409
2. **Bijkomende info:**

   - Naam promotor/copromotor: Joris Boonen
   - Titel masterproef: Wiens stem telt in het debat? Een onderzoek naar brondiversiteit en publieksbekendheid rond dwingende controle in de Vlaamse populaire pers.

3. **Heb je voor je masterproef gebruik gemaakt van Gen AI-instrumenten (ja/neen)?**

   Ja
4. **Indien GenAI gebruikt is geweest:**

4.1 Welke instrumenten gebruikte je?

LanguageTool, NotebookLM, Gemini en ChatGPT.

4.2 Voor welke doeleinden gebruikte je GenAI-instrumenten?

ja/nee	
Ja	Brainstormtool
Nee	Zoekmachine/om literatuur op te zoeken
Ja	Schrijfassistent
Nee	Ontwerper
Nee	Oefentool
Nee	Data-analyse
Ja	Om efficiëntie te bevorderen
Nee	Om code te genereren
Ja	Vertalingen
	Andere:

3. In welke fase van de masterproef heb je GenAI gebruikt? Bijv. bij het verzamelen van data, bij de analyse, bij het schrijven…

   Om mijn schrijfvaardigheid continu aan te scherpen, zet ik LanguageTool in voor de grammaticale afwerking. NotebookLM zet ik specifiek in tijdens de literatuurstudie om wetenschappelijke artikelen op een alternatieve manier te analyseren, bijvoorbeeld aan de hand van gegenereerde mindmaps, infographics en audio-samenvattingen. Daarnaast consulteer ik frequent Gemini AI voor technische vragen over Microsoft Word, Excel en SPSS, of voor instructies bij de online survey in Google Forms Bovendien is het een handige tool tijdens brainstormsessies om mijn ideeën te structureren en om te wijzen op subjectieve of gekleurde formuleringen, zodat de academische en journalistieke objectiviteit bewaakt blijft. ChatGPT raadpleeg ik om bijvoorbeeld de juiste grafiek te bepalen om de resultaten weergeven, maar vooral om als hulp bij de juiste opmaak daarvan in overeenstemming met APA 7. Uiteindelijk heb ik alleen tabellen en staafdiagrammen gebruikt.

   De inhoudelijke analyse en argumentatie blijven te allen tijde mijn eigen werk; AI dient puur als klankbord voor reflectie, zinsbouw en beknoptheid. Deze methodiek helpt mij om mijn schrijf- en werkproces te optimaliseren.

4. Op welke manier werden de resultaten al dan niet geïntegreerd in de masterproef?

   De tekstuele en structurele suggesties van LanguageTool zijn rechtstreeks geïntegreerd in de definitieve formulering van de masterproef om de leesbaarheid en objectiviteit te verhogen. De inzichten uit NotebookLM zijn uitsluitend gebruikt om de literatuur beter te doorgronden; er is geen door AI gegenereerde content of tekst rechtstreeks in de masterproef overgenomen

5. Indien je geen gebruik hebt gemaakt van GenAI, leg kort uit waarom:

   /

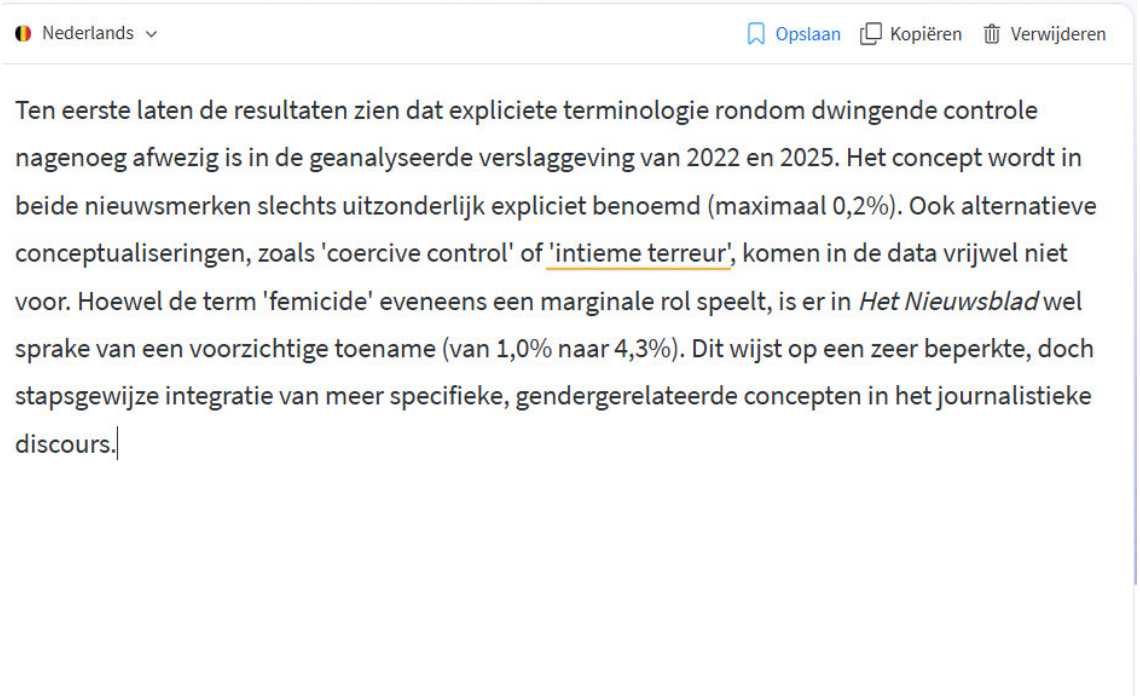
Datum en handtekening

23 mei 2026

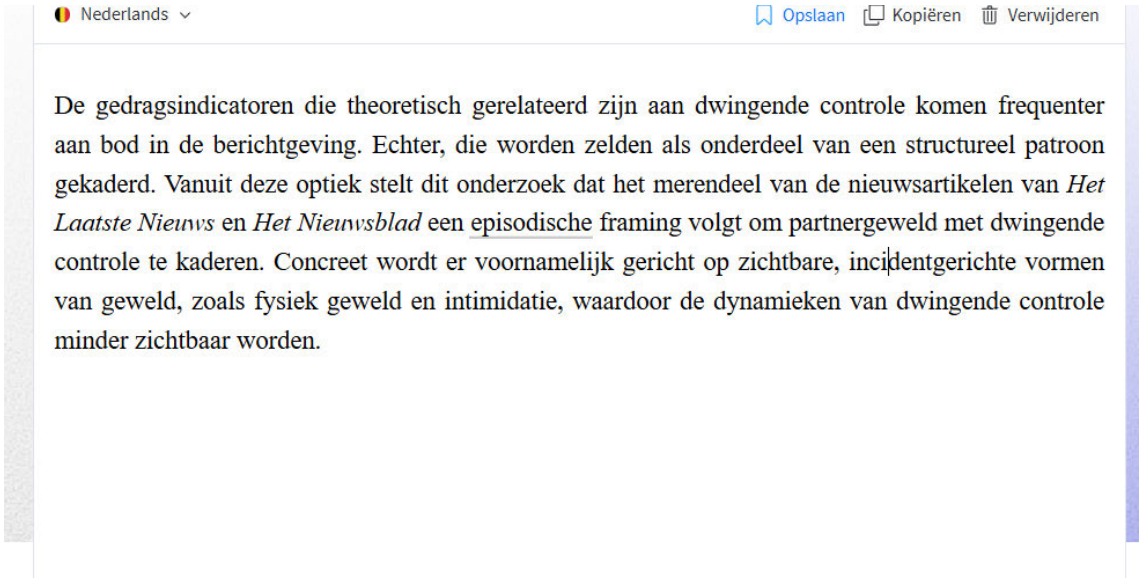
Bruna R. Bastos

Logboek AI

Languagetool

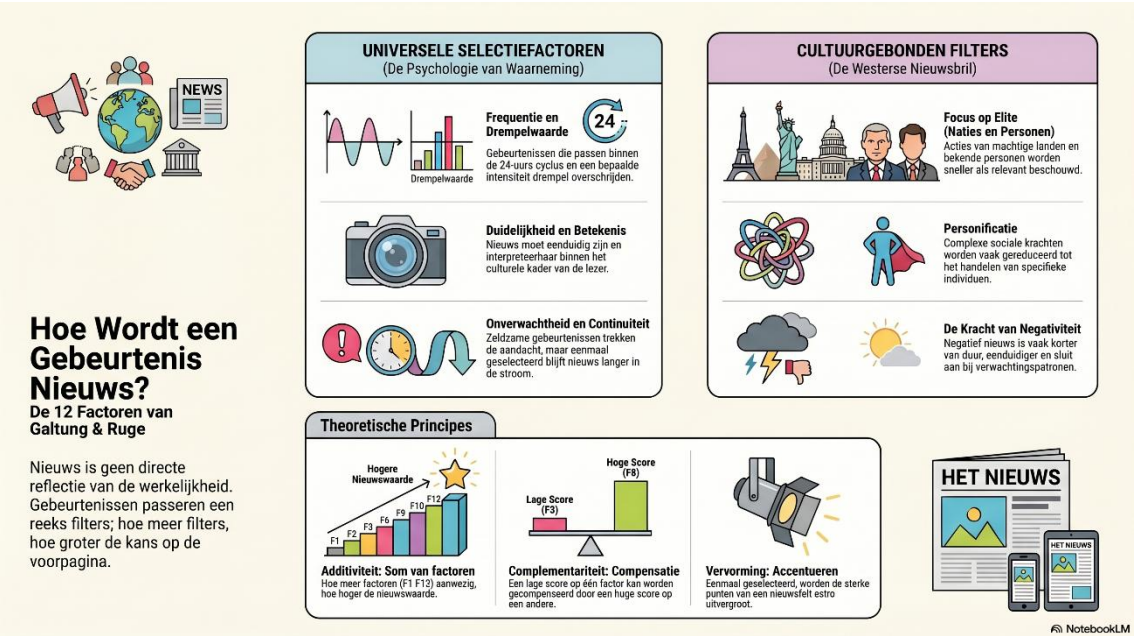





Nederlands
Opslaan
Kopiëren
Verwijderen
De gedragsindicatoren die theoretisch gerelateerd zijn aan dwingende controle komen frequenter aan bod in de berichtgeving. Echter, die worden zelden als onderdeel van een structureel patroon gekaderd. Vanuit deze optiek stelt dit onderzoek dat het merendeel van de nieuwsartikelen van *Het Laatste Nieuws* en *Het Nieuwsblad* een episodische framing volgt om partnergeweld met dwingende controle te kaderen. Concreet wordt er voornamelijk gericht op zichtbare, incidentgerichte vormen van geweld, zoals fysiek geweld en intimidatie, waardoor de dynamieken van dwingende controle minder zichtbaar worden.


Nederlands
Opslaan
Kopiëren
Verwijderen
Dit eenzijdige bronaanbod heeft duidelijke implicaties voor de berichtgeving en het publiek. Ten eerste blijven verwijzingen naar gespecialiseerde hulpinstanties marginaal, ondanks een voorzichtige stijging in 2025. Deze bevinding strookt met eerdere literatuur die aantoont dat vastgeroeste journalistieke routines en juridische gevoeligheden een incidentgerichte en procedurele framing van partnergeweld in de hand werken.
Ten tweede weerspiegelt deze mediacontext zich in het publieksperspectief: de huidige berichtgeving slaagt er nauwelijks in om de maatschappelijke kennis over dwingende controle te vergroten. Een meerderheid van de respondenten is onbekend met het begrip en geeft aan signalen ervan niet te kunnen herkennen. Dit levert een scherpe discrepantie op: hoewel nieuwsgebruikers juist hulpverleners, slachtoffers en academici aanwijzen als de meest geschikte actoren om over dwingende controle te communiceren, blijven deze stemmen in de praktijk ondervertegenwoordigd. De huidige media-inhoud schiet hiermee tekort in het vervullen van de reële informatiebehoeften van het publiek.
Tekens 1.102 Woorden 145
1
Correcties 1
Herschrijven
meest geschikte – Anglicisme
Puntjes op de i
NIEUW


De 4 Gezichten van de Journalistiek: Rollen en Autonomie Wereldwijd
Een mondiaal onderzoek onder 1.800 journalisten in 18 landen identificeert vier fundamentele "milieus" met verschillende visies op hun maatschappelijke rol en weerstand tegen externe druk.
HOOGSTE AUTONOMIE & BESCHERMING
MINSTE CONTROLE & STERKSTE DRUK
Duitsland (69%)
Egypte (74%)
Oeganda (69%)
De Afstandelijke Waakhond
Domineert in het Westen. Hoge redactionele vrijheid, kritisch op macht. Vaak beschermd door publieke omroepstructuren.
De Populistische Verspreider
Richt zich overal ter wereld op publieksbereik.
De Kritische Veranderaar
Streeft naar sociale hervorming. Hoge interventie, gericht op verandering.
De Opportunistische Bemiddelaar
Ondersteunt vaak overheden in ontwikkelingslanden. Lage autonomie, partner van overheid. Ervaren de sterkste politieke druk. Staatseigendom bevordert deze rol.
Westerse Landen & Publieke Omroepstructuren
GEOGRAFISCHE & STRUCTURELE CONTEXT
Staatsgecontroleerde Contexten & Staatseigendom
NotebookLM

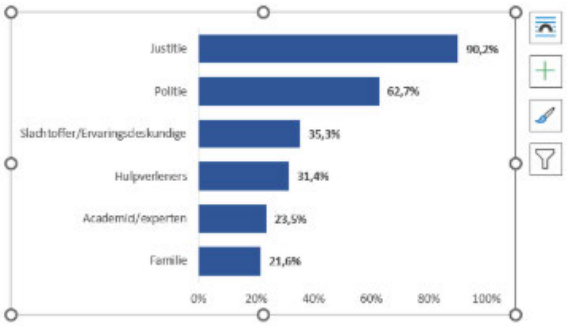

NEWS
Hoe Wordt een Gebeurtenis Nieuws?
De 12 Factoren van Galtung & Ruge
Nieuws is geen directe reflectie van de werkelijkheid. Gebeurtenissen passeren een reeks filters; hoe meer filters, hoe groter de kans op de voorpagina.
UNIVERSELE SELECTIEFACTOREN
(De Psychologie van Waarneming)
Drempelwaarde
Frequentie en Drempelwaarde
Gebeurtenissen die passen binnen de 24-uurs cyclus en een bepaalde intensiteit drempel overschrijden.
Duidelijkheid en Betekenis
Nieuws moet eenduidig zijn en interpreteerhaar binnen het culturele kader van de lezer.
Onverwachtheid en Continuiteit
Zeldzame gebeurtenissen trekken de aandacht, maar eenmaal geselecteerd blijft nieuws langer in de stroom.
CULTUURGEBONDEN FILTERS
(De Westerse Nieuwsbril)
Focus op Elite (Naties en Personen)
Acties van machtige landen en bekende personen worden sneller als relevant beschouwd.
Personificatie
Complexe sociale krachten worden vaak gereduceerd tot het handelen van specifieke individuen.
De Kracht van Negativiteit
Negatief nieuws is vaak korter van duur, eenduidiger en sluit aan bij verwachtingspatronen.
Theoretische Principes
Hogere Nieuwswaarde
F1 F2 F3 F6 F9 F10 F12
Additiviteit: Som van factoren
Hoe meer factoren (F1 F12) aanwezig, hoe hoger de nieuwswaarde.
Hoge Score (F8)
Lage Score (F3)
Complementariteit: Compensatie
Een lage score op één factor kan worden gecompenseerd door een huge score op een andere.
Vervorming: Accentueren
Eenmaal geselecteerd, worden de sterke punten van een nieuwsfelt estro uitvergroot.
HET NIEUWS
HET NIEUWS
NotebookLM

Gemini


opnieuw zichtbaar?
Het is heel begrijpelijk dat je die kolommen even hebt "opgeruimd", maar het kan inderdaad even zoeken zijn om ze weer terug te krijgen. In Excel zijn er drie eenvoudige manieren om dit te doen:
Methode 1: De snelste manier (Rechtermuisknop)
Dit is de meest gebruikte methode:
1 Selecteer de twee kolommen die zich links en rechts van de verborgen kolommen bevinden. Als bijvoorbeeld kolom B en C verborgen zijn, selecteer je kolom A en D door over de letters bovenaan te slepen.
2 Klik met de rechtermuisknop ergens op de geselecteerde letters (de kolomkoppen).
3 Kies in het menu dat verschijnt voor Zichtbaar maken (of Unhide in de Engelse versie).
Methode 2: Via het Lint (Menu)
Als je liever de knoppen bovenin gebruikt:
1 Selecteer weer de kolommen rondom de verborgen kolommen (of selecteer het hele blad door op het driehoekje linksboven tussen de A en de 1 te klikken).
2 Ga in het tabblad Start naar de groep Cellen.
3 Klik op Opmaak.
4 Ga naar Verbergen en zichtbaar maken onder het kopje Zichtbaarheid.
5 Klik op Kolommen zichtbaar maken.
Methode 3: Met de muis "openrekken"
Als het om slechts één kolom gaat, kun je dit ook handmatig doen:
1 Beweeg je muis in de rij met kolomletters (bijvoorbeeld tussen A en D waar de verborgen kolommen zitten).
2 Je ziet de cursor veranderen in een dubbel streepje met twee pijltjes.
3 Dubbelklik op dat moment, of klik en sleep de kolom naar rechts om hem handmatig te verbreden.
Wat als de eerste kolom (kolom A) verborgen is?
Omdat je in dat geval geen kolom "links" ervan kunt selecteren, doe je het volgende:
Typ A1 in het Naamvak (het witte vakje linksboven naast de formulebalk) en druk op Enter.
Ga naar het tabblad Start > Opmaak > Verbergen en zichtbaar maken > Kolommen zichtbaar maken.
Zou je ook willen weten hoe je dit met een sneltoets doet, of lukt het zo?

ChatGPT

Vraag:



Dan is dit geen goede grafiek?

Antwoord:

Jawel — **dit is op zich een goede grafiek** 👍
Maar: **niet volledig afgestemd op jouw onderzoeksopzet**.

Ik leg het scherp uit zodat je de juiste keuze maakt 👇

- 🔹 **1. Is deze grafiek goed?**

✓ Ja, technisch en visueel:

- duidelijke rangorde
- percentages zichtbaar
- leesbaar
- correcte schaal

👉 Dus: **als beschrijvende grafiek = goed**

- 🔹 **2. Waar zit het probleem?**

👉 Jij onderzoekt:

2022 vs 2025

Maar deze grafiek:

❌ gooit alles samen
❌ toont geen evolutie
❌ verbergt mogelijke verschillen

- 🔹 **3. Wat betekent dat concreet?**

👉 Met deze grafiek kan je enkel zeggen:

Justitie en politie komen het vaakst aan bod als actor.

Maar NIET:

- of dat veranderd is
- of 2025 anders is dan 2022

👉 En dat is net jouw onderzoek

- 🔹 **4. Wat moet je dus doen?**
- ✅ **Beste oplossing: opsplitsen**

Maak 2 grafieken:

- 🔹 **Figuur X**

Actoren (2022)

- 🔹 **Figuur Y**

Actoren (2025)

👉 Zelfde stijl, zelfde volgorde

- 🔹 **5. Waarom dit beter is**

Dan kan je zeggen:

- stijging/daling politie
- meer/ minder experts
- verschuiving in duiding

👉 = echte analyse

- 🔹 **6. Wat doe je met deze grafiek?**

👉 2 opties:

- ✓ **Optie A (beste)**

→ NIET gebruiken
→ vervangen door 2022 vs 2025 grafieken

- ✓ **Optie B (kan, maar minder sterk)**

Gebruik hem als:

algemene samenvatting

MAAR dan nog moet je:

- aparte grafieken tonen voor evolutie

- 🔹 **7. Mijn advies (eerlijk en belangrijk)**

👉 Gebruik deze NIET als hoofdfiguur

👉 Jij zit op masterniveau → dus:

✓ evolutie tonen
✓ vergelijking maken
✓ niet alleen beschrijven

- 🔹 **Samengevat**

Vraag	**Antwoord**
Is de grafiek fout?	❌ Nee
Is hij voldoende voor jouw thesis?	❌ Nee
Wat moet je doen?	✓ opsplitsen per jaar

- 🔥 **Als je wil**

Ik kan:
👉 exact zeggen **hoe je die 2 grafieken maakt in Excel (met jouw data)**
👉 én hoe je ze correct interpreteert naast elkaar

Dat is echt waar je analyse sterker wordt.